

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
STYCZEŃ 2016**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 328

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz),
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Elżbieta Adamowicz
Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 328. W badaniu uczestniczyło 305 przedsiębiorstw. Metodyka badania koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
1)	Produkcja	11
2)	Zamówienia	13
3)	Zamówienia eksportowe	15
4)	Zapasy wyrobów gotowych.....	17
5)	Ceny	19
6)	Zatrudnienie	21
7)	Sytuacja finansowa	23
8)	Ogólna sytuacja gospodarki	25
9)	Wykorzystanie mocy produkcyjnych	27
10)	Konkurencyjność towarów zagranicznych	29
11)	Bariery działalności gospodarczej	31
III.	SUMMARY	32

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Po trzech miesiącach spadków wartość ogólnego wskaźnika koniunktury zwiększyła się o 5,7 pkt. Jest ciągle ujemna i wynosi -5,7 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 2,1 pkt. W sektorze prywatnym wartość wskaźnika koniunktury zwiększyła się w ciągu miesiąca o 4,1 pkt. do poziomu -7,6 pkt. Jest to wartość wyższa niż przed rokiem o 1 pkt. W sektorze publicznym wartość wskaźnika zwiększyła się o 17 pkt. do poziomu +7,7 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 8,3 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawa koniunktury miała miejsce we wszystkich grupach przedsiębiorstw. Największą poprawę koniunktury odnotowano w przedsiębiorstwach zatrudniających ponad 2000 pracowników. Wskaźnik koniunktury dla tej grupy zwiększył swoją wartość o 16,7 pkt. Najmniejszy wzrost wartości wskaźnika, o 0,3 pkt., miał miejsce w przedsiębiorstwach najmniejszych, zatrudniających do 50 pracowników. Najwyższą wartość, +27,8 pkt., wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw największych, zatrudniających ponad 2000 osób, a najniższą, -12,2 pkt., dla przedsiębiorstw najmniejszych.

3. W przekroju według głównych grup produktowych pogorszenie koniunktury miało miejsce tylko w grupie przedsiębiorstw produkujących dobra inwestycyjne (o 2,4 pkt.). W pozostałych nastąpiła poprawa koniunktury. Największy wzrost wartości wskaźnika, o 14,9 pkt., miał miejsce w grupie przedsiębiorstw produkujących trwałe dobra konsumpcyjne. Najwyższą wartość, -0,9 pkt., wskaźnik przyjął dla grupy przedsiębiorstw produkujących dobra konsumpcyjne trwałego użytku. Najniższą wartość, -7,3 pkt., wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw produkujących nietrwałe dobra konsumpcyjne.

4. W przekroju regionalnym poprawę koniunktury odnotowano w ośmiu województwach: kujawsko-pomorskim, lubuskim, małopolskim, pomorskim, śląskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim. W pozostałych województwach miało miejsce pogorszenie koniunktury. Najwyższą wartość, +12,4 pkt., wskaźnik koniunktury przyjął dla województwa świętokrzyskiego; najniższą, -24,2 pkt., dla województwa zachodniopomorskiego.

5. Mimo pesymistycznych oczekiwań wyrażonych w poprzednim badaniu (przed miesiącem) w styczniu 2016 r. nastąpiła poprawa koniunktury. Wprawdzie większość sald jest ujemna i kontynuuje spadki, ale są one coraz mniejsze. Optymistyczne są oczekiwania przedsiębiorstw na najbliższe miesiące. Obecna poprawa może być zatem zapowiedzią sezonowego ożywienia koniunktury, które nadchodzi zwykle w końcu pierwszego kwartału roku. Trudno jednak przewidywać, czy tak się stanie, wobec utrzymujących się zagrożeń zewnętrznych oraz wynikających ze zmian politycznych w kraju.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się w skali miesiąca o 0,2 pkt. Wynosi obecnie -9,6 pkt. i jest wyższa od wartości sprzed roku o 4,2 pkt. Spadek wartości salda odnotowano w obu sektorach własnościowych, jednak w firmach publicznych był on znacznie większy niż w prywatnych. Największy spadek miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 12,4 punktu), a największy wzrost w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 13,2 pkt.). Oczekiwania na najbliższe miesiące są optymistyczne; firmy spodziewają się wzrostu produkcji.

7. W ciągu miesiąca wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień ogółem zmniejszyła się o 0,4 pkt. Obecnie wynosi -18,8 pkt. i jest wyższa od wartości sprzed roku o 6 pkt. Spadek zamówień odnotowały tylko firmy prywatne; publiczne informują o ich wzroście. Największy spadek zamówień miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 8,9 punktu), a największy wzrost w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 18,3 pkt.). Oczekiwania na najbliższe miesiące firm publicznych i prywatnych są zgodne – przewidywany jest wzrost wartości salda zamówień.

8. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych zwiększyła się w skali miesiąca o 4,3 pkt. i wynosi -13,5 pkt. O wzroście informują firmy z obu sektorów własnościowych, lecz w przedsiębiorstwach publicznych był on dużo większy. Obecna wartość salda jest o 11,2 pkt. wyższa od wartości sprzed roku. Największy wzrost wartości salda odnotowano w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 20 punktów), a największy spadek w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 3,1 pkt.). Tak jak w przypadku zamówień ogółem, przewidywany jest wzrost wartości salda zamówień eksportowych w nadchodzących miesiącach. Bardziej optymistyczne są oczekiwania firm publicznych.

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o poziom zapasów zwiększyła się w ciągu miesiąca o 0,9 pkt. Wzrost miał miejsce w firmach z obu sektorów własnościowych, przy czym w firmach prywatnych był on niewielki, w granicach błędu statystycznego. Obecna wartość salda, +4,9 pkt., jest wyższa od wartości sprzed roku o 3,0 pkt. Największy wzrost zapasów miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 9,4 punktu), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 10,5 pkt.). Firmy spodziewają się spadku zapasów w najbliższych miesiącach.

10. Tak jak przed miesiącem, opinie przedsiębiorstw prywatnych i publicznych na temat zmian cen ich wyrobów są rozbieżne – firmy publiczne informują o wzroście cen, a prywatne o spadku. Obecna wartość salda, -6,6 pkt., jest niższa od wartości sprzed miesiąca o 3,6 pkt., a od wartości sprzed roku o 1,1 pkt. Największy spadek salda miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 7,5 punktu), wzrost odnotowano tylko w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 1,2 pkt.), a ceny dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku nie zmieniły się. Przewidywany jest wzrost cen w nadchodzących miesiącach.

11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia obniżyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 3,1 pkt. i wynosi -1,7 pkt. Jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 6,4 pkt. Spadek wartości salda miał miejsce tylko w firmach prywatnych; publiczne odnotowały jego wzrost. Największy spadek salda miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 10,5 punktu), a wzrost zanotowano jedynie w produkcji półproduktów (o 4,3 pkt.). Spodziewany jest wzrost zatrudnienia w kolejnych miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw pogorszyła się. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie, -10,5 pkt., jest niższe od wartości sprzed miesiąca o 2,3 pkt. W ciągu roku jednak wartość salda zwiększyła się o 2,5 pkt. Największe pogorszenie sytuacji finansowej miało miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (spadek wartości salda o 5,5 punktu), a największa poprawa w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 2,6 pkt.). Wartość salda oczekiwana jest wyższa od wartości salda stanu o 3 pkt., co należy interpretować jako poprawę sytuacji finansowej przetwórców w najbliższych miesiącach.

13. Saldo odpowiedzi na pytanie o ogólną ocenę sytuacji gospodarczej kraju zmniejszyło swoją wartość w ciągu miesiąca o 3 pkt. Obecna wartość salda, -19,5 pkt., jest wyższa od wartości sprzed roku o 1,4 pkt. O pogorszeniu ogólnej sytuacji gospodarczej kraju informują zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Największy spadek wartości salda miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 19,3 punktu), a wzrost zanotowano wyłącznie w produkcji półproduktów (o 6,2 pkt.). Spodziewane jest dalsze pogarszanie się sytuacji ogólnej polskiej gospodarki w nadchodzących miesiącach.

14. W ciągu ostatnich 3 miesięcy o 2,3 punktu proc. zwiększył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych. Obecnie wynosi on 73,3 % i jest wyższy od wartości sprzed roku o 0,9 pkt. proc. Wzrost odnotowały tylko firmy prywatne; publiczne informują o spadku stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych. Przewidywany jest dalszy wzrost stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych w kolejnym kwartale.

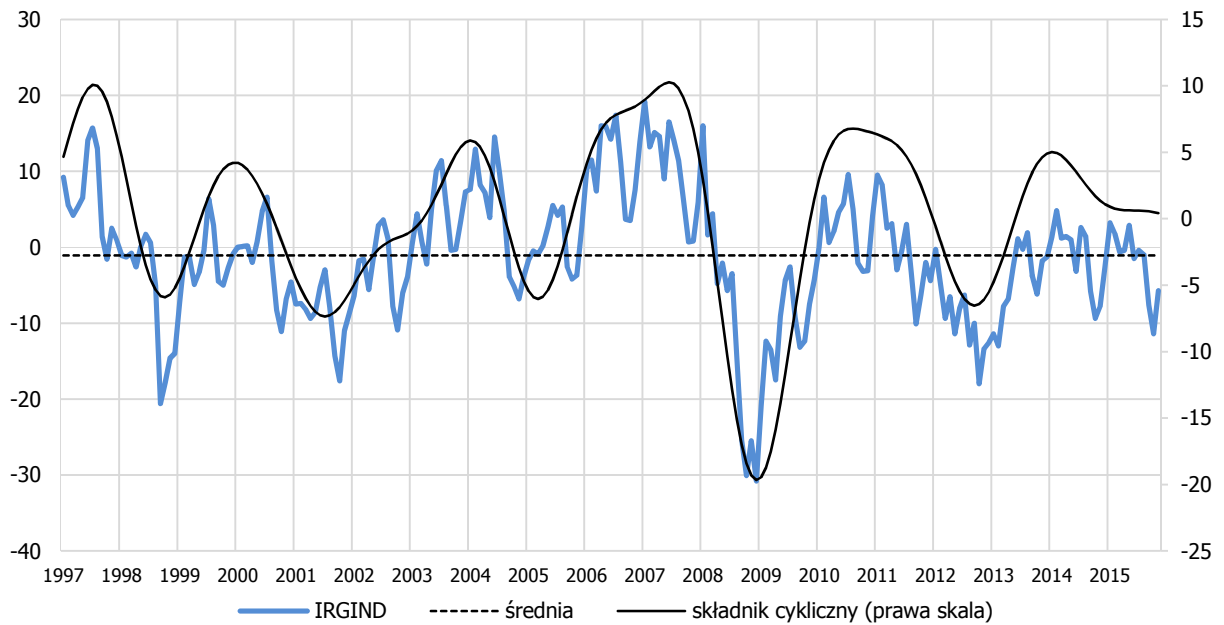
15. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o konkurencyjność towarów zagranicznych na naszym rynku zmniejszyła się o 4 punkty w ciągu ostatnich 3 miesięcy. Obecnie wynosi +4,0 pkt. i jest niższa

od wartości sprzed roku o 2,7 pkt. Firmy spodziewają się wzrostu konkurencyjności towarów zagranicznych na naszym rynku w następnym kwartale.

16. W ciągu ostatniego kwartału zwiększyła się uciążliwość głównych barier działalności gospodarczej. Wzrosty były niewielkie, w granicach 2 punktów procentowych, ale dotyczyły wszystkich barier, poza podatkową. Nie zmienia się kolejność, w jakiej bariery są wymieniane. Trzy pierwsze miejsca ciągle zajmują kolejno: niedostateczny popyt, zbyt wysokie podatki i niestabilność prawa. Odsetek przedsiębiorstw silnie odczuwających ich dolegliwość wynosi, odpowiednio: 52,1, 45,6 i 41%.

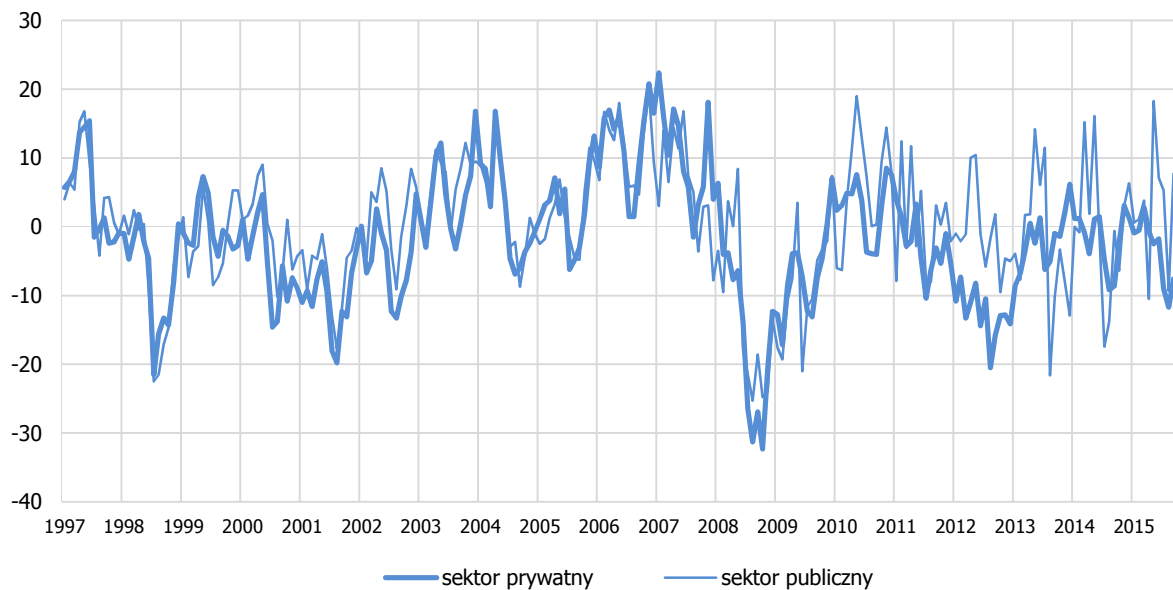
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

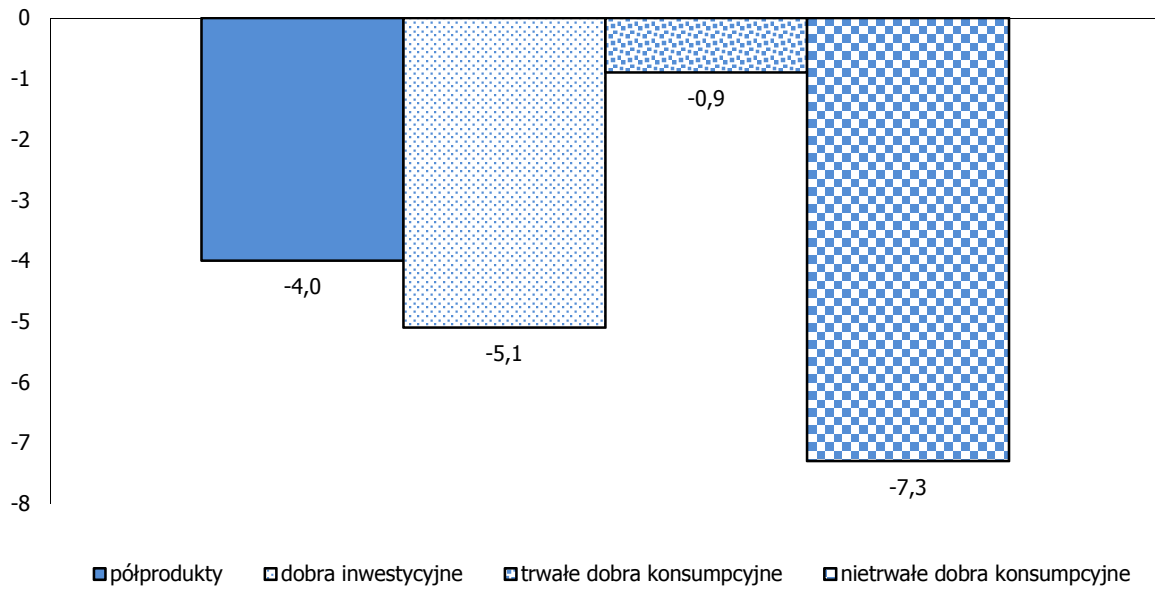

	VIII'15	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16
wskaźnik koniunktury (IRGIND)	-1,5	-0,4	-1,0	-7,6	-11,4	-5,7
wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	-10,5	18,3	7,1	5,3	-9,3	7,7
wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	-0,6	-2,5	-1,8	-9,0	-11,7	-7,6

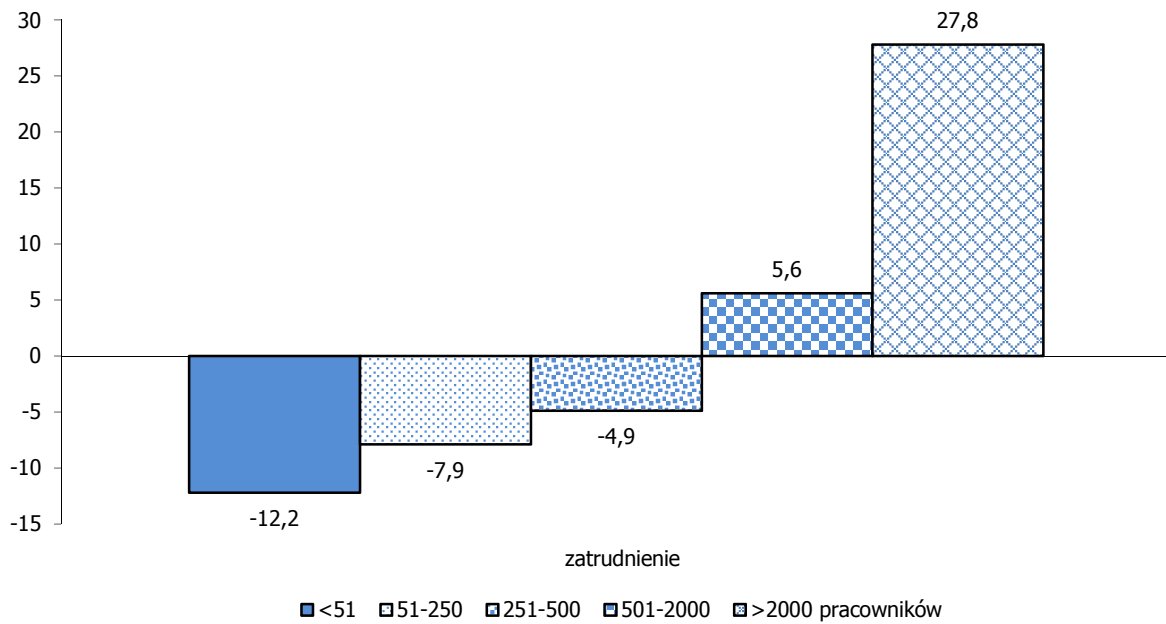
Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

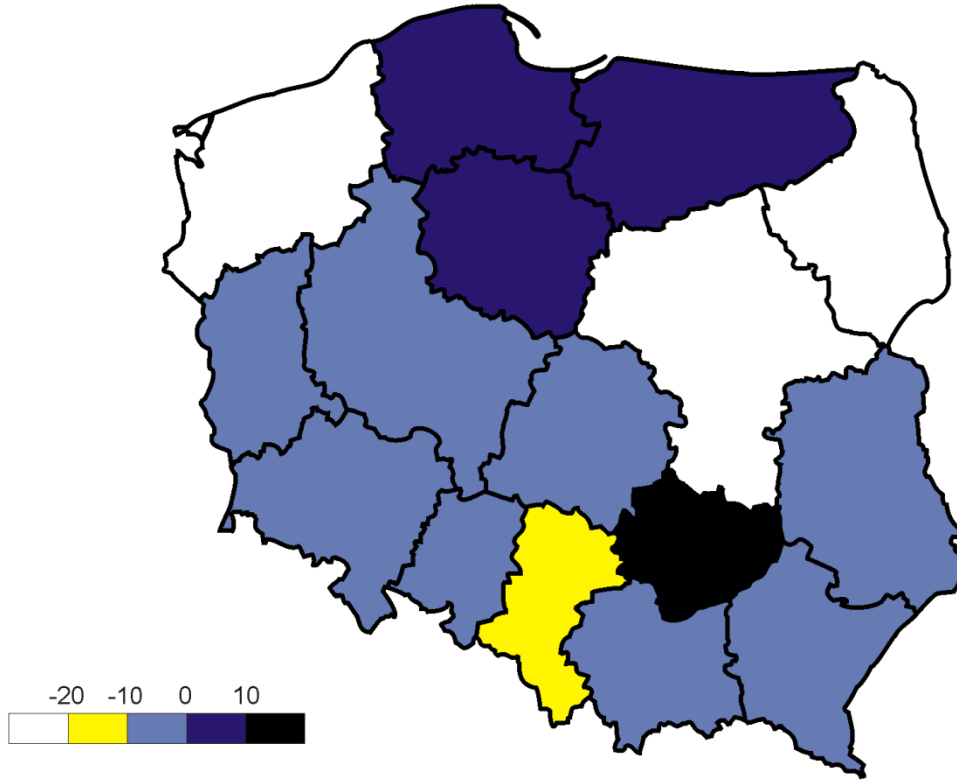
Wskaźnik koniunktury wg głównych grup przemysłowych

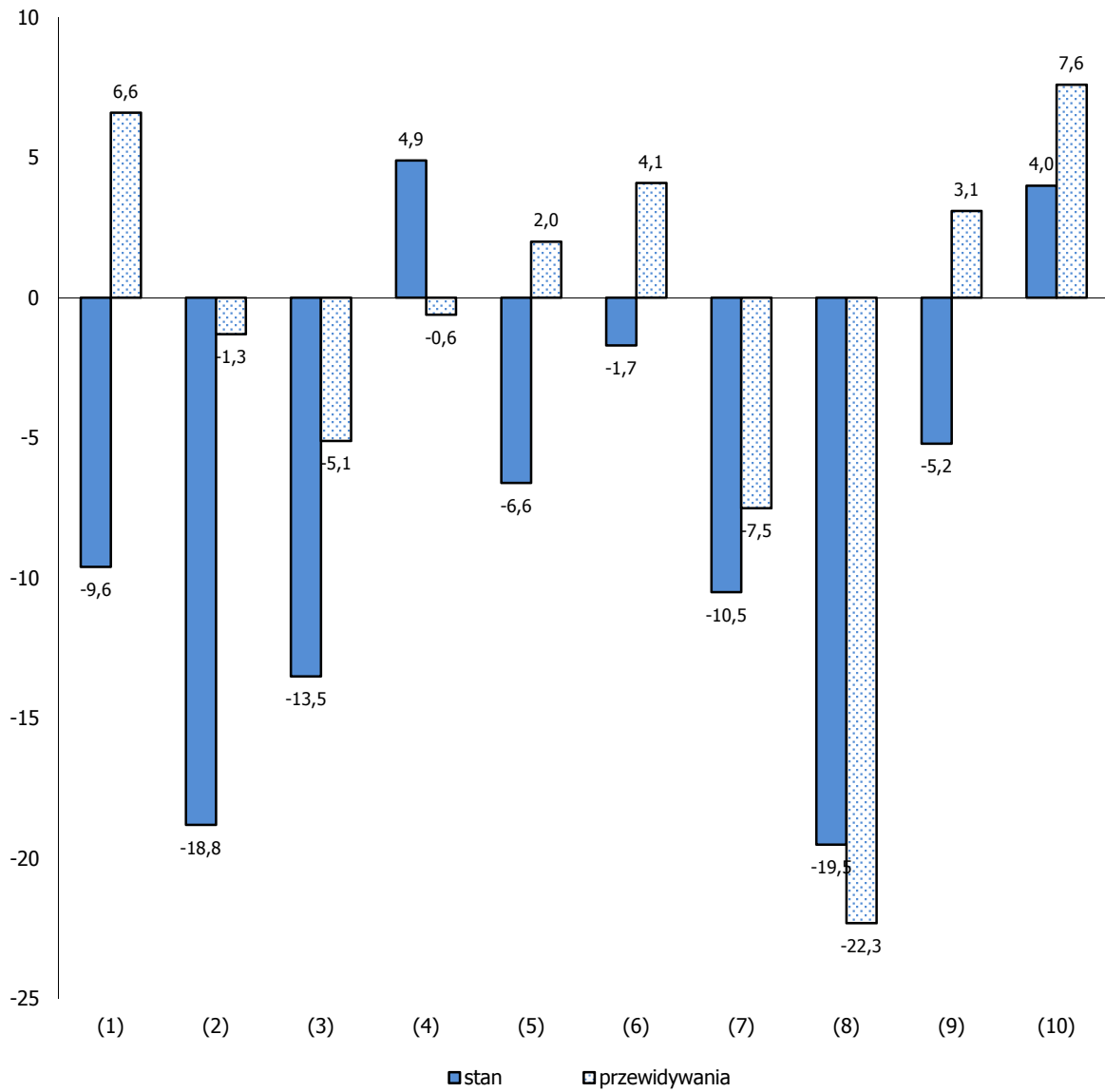
Wskaźnik koniunktury wg grup zatrudnienia

Wskaźnik koniunktury w regionach

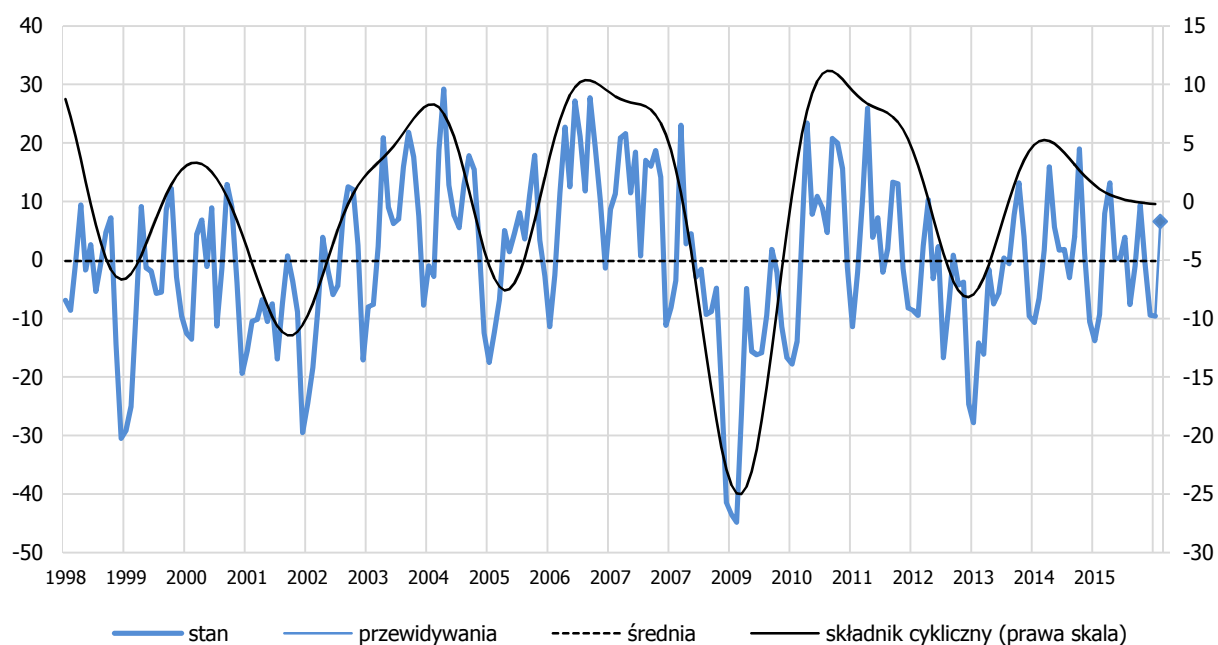
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

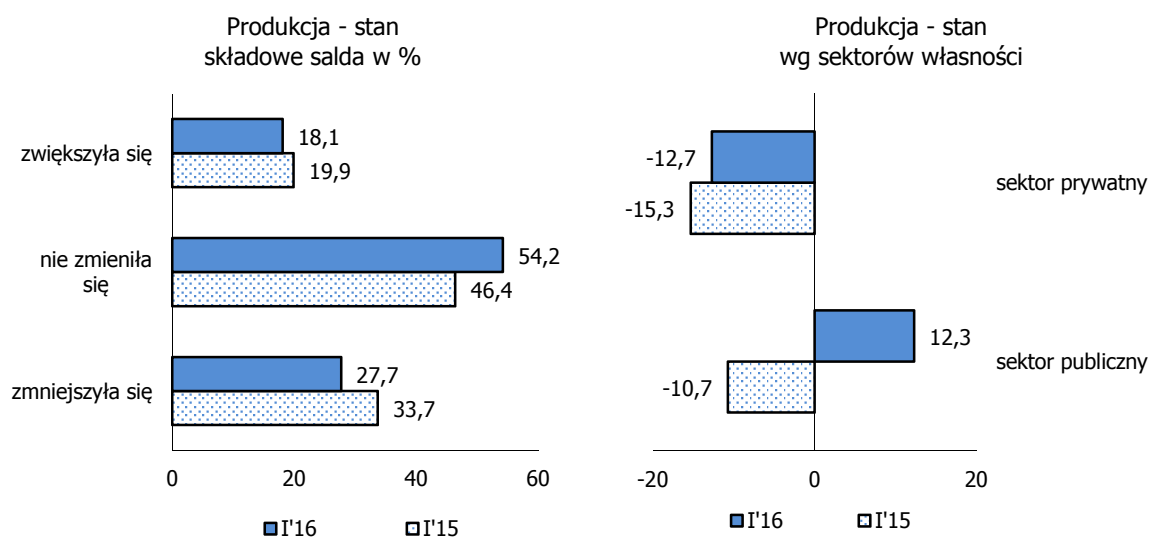
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (10) konkurencyjność towarów zagranicznych

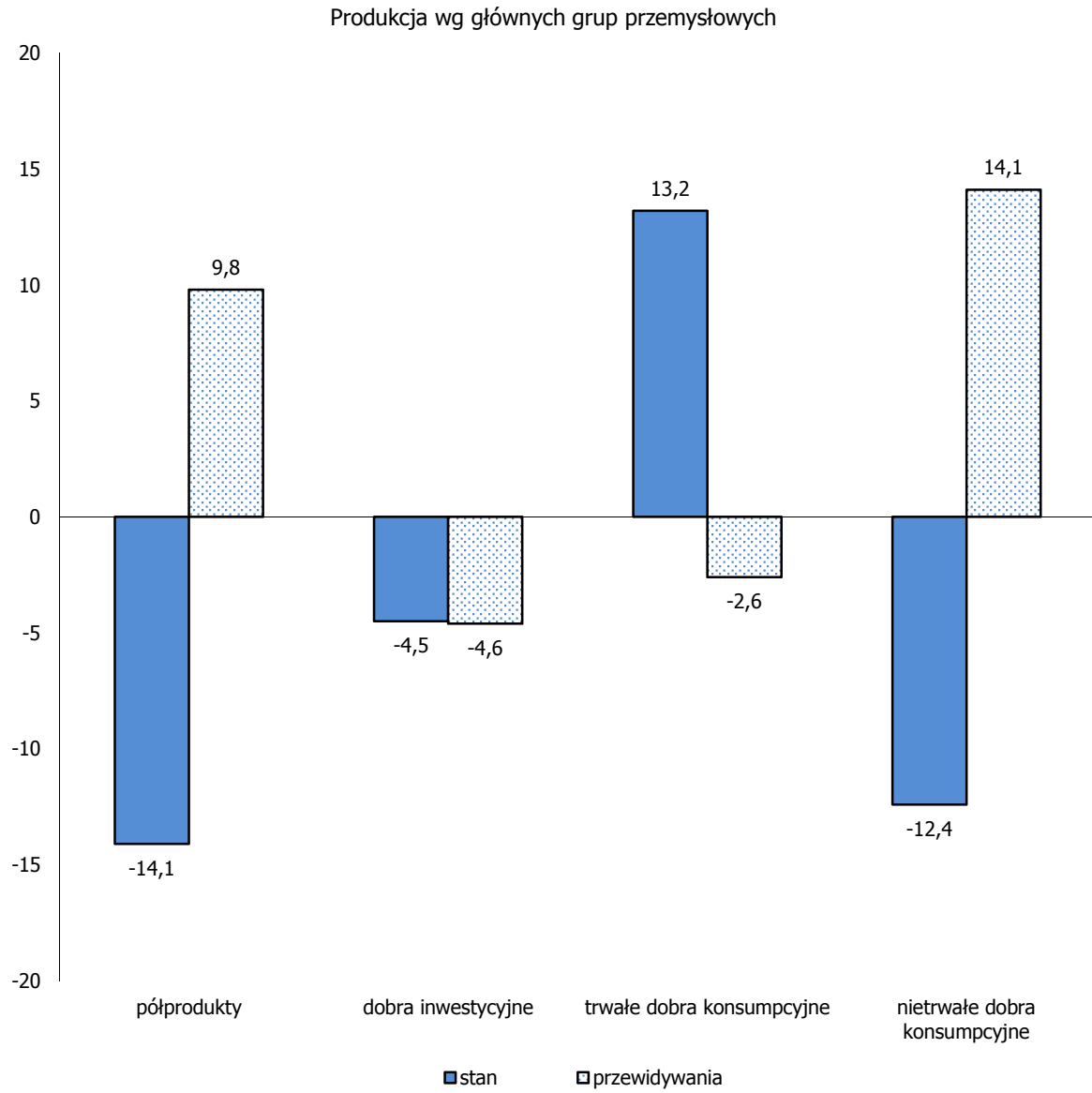
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

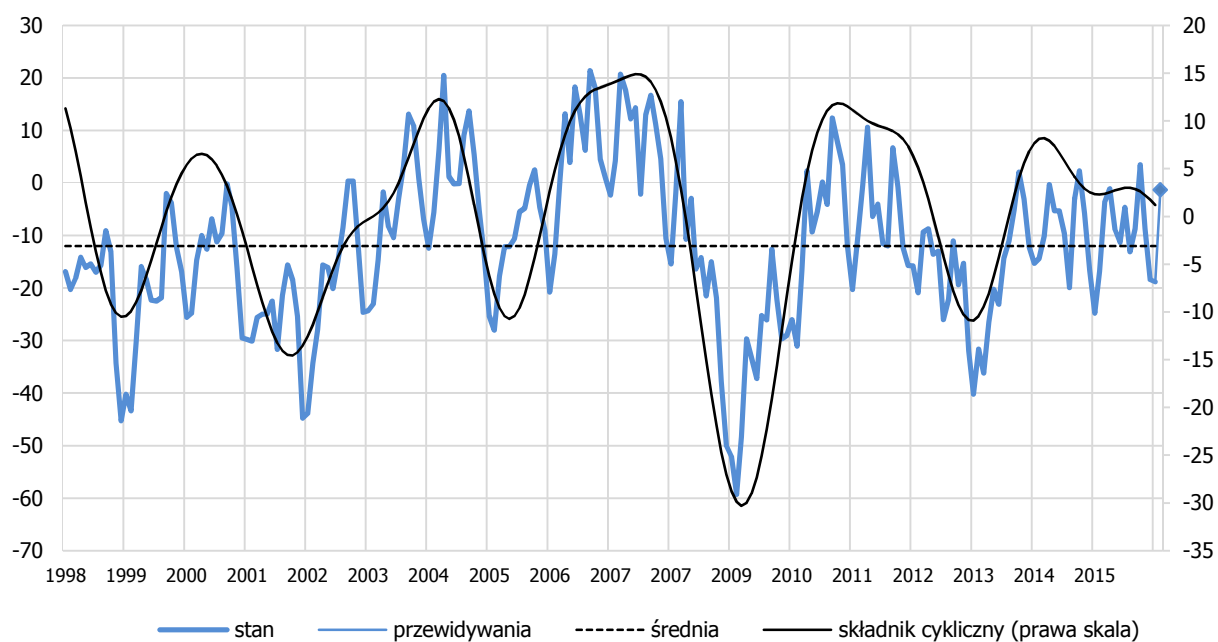

produkcja	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16	następne 3-4 mies.
stan	-1,0	9,4	-0,6	-9,4	-9,6	
przewidywania						6,6

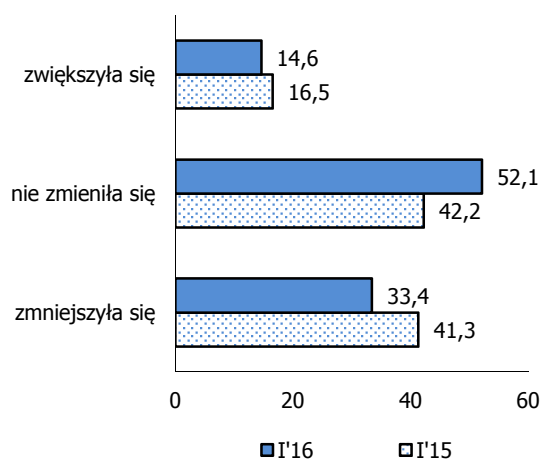

2) Zamówienia ogółem

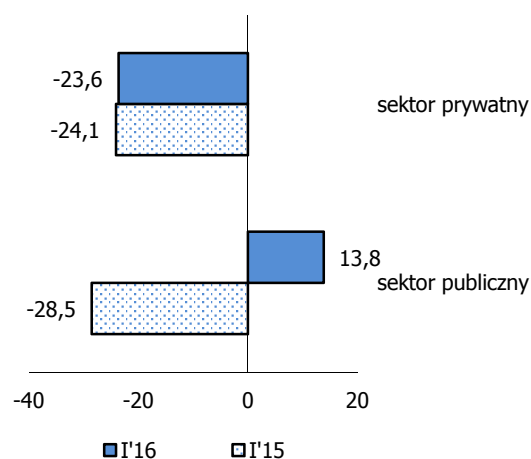

zamówienia ogółem	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16	następne 3-4 mies.
stan	-8,7	3,5	-8,7	-18,4	-18,8	-1,3
przewidywania						

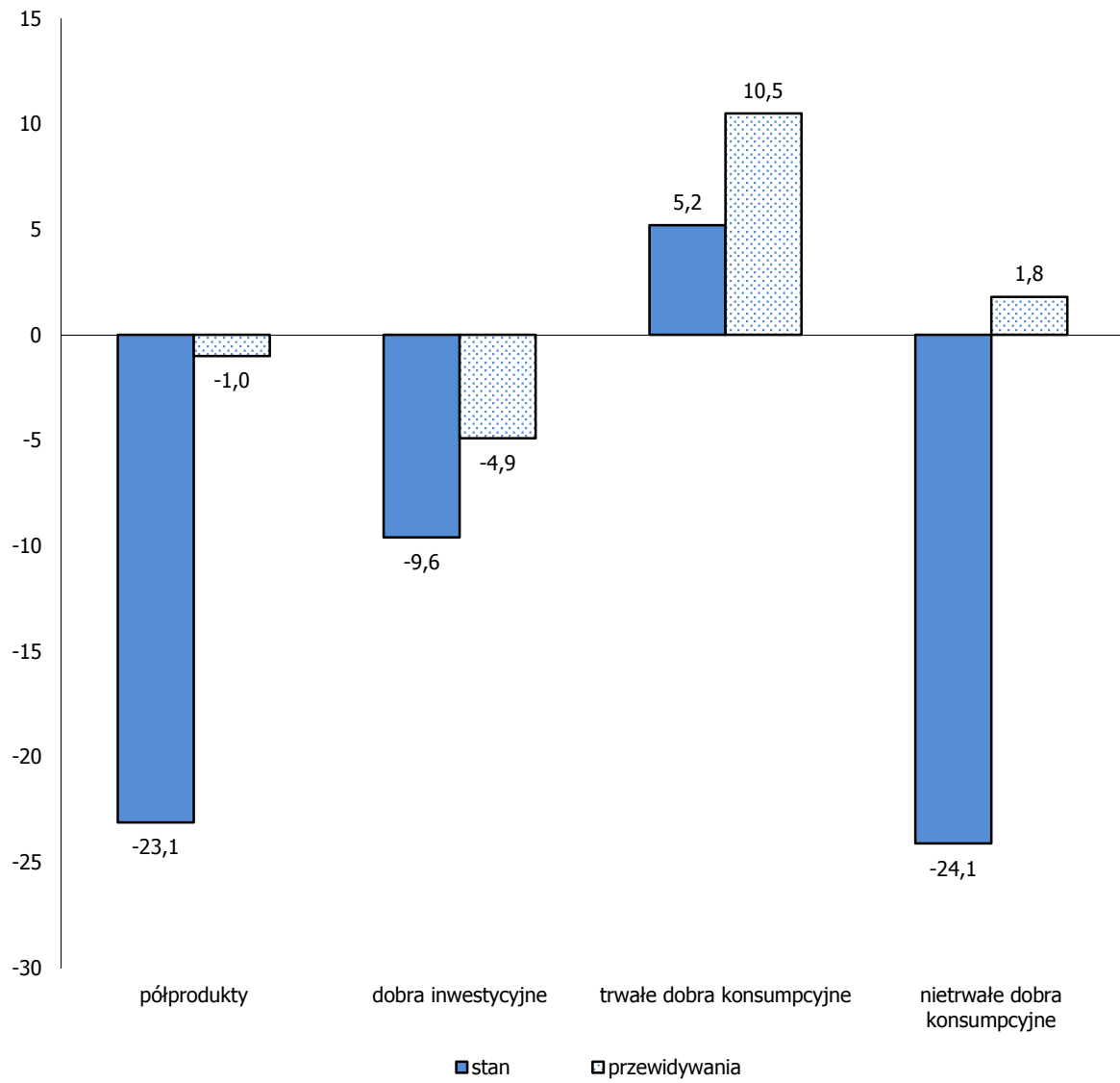
Zamówienia ogółem - stan
składowe salda w %

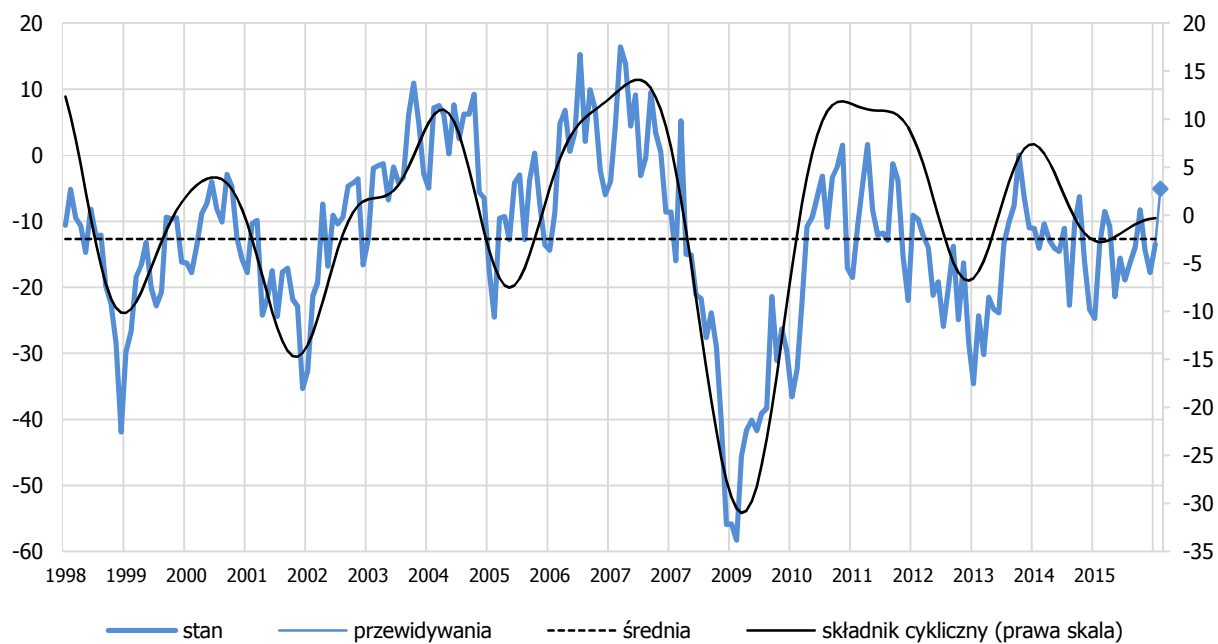
Zamówienia ogółem- stan
wg sektorów własności

Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

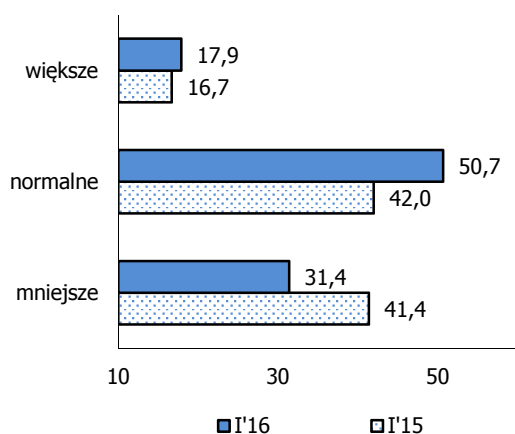

3) Zamówienia eksportowe

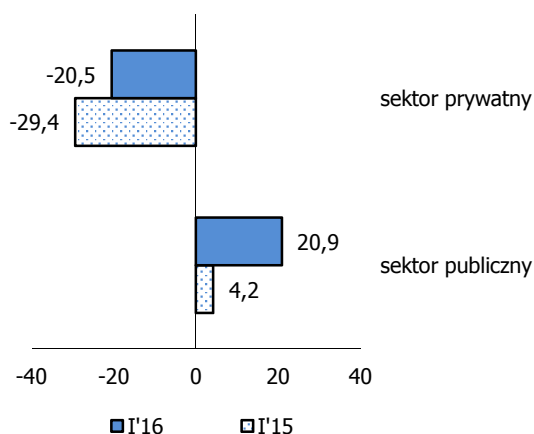

zamówienia eksportowe	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16	następne 3-4 mies.
stan	-14,0	-8,3	-14,4	-17,8	-13,5	
przewidywania						-5,1

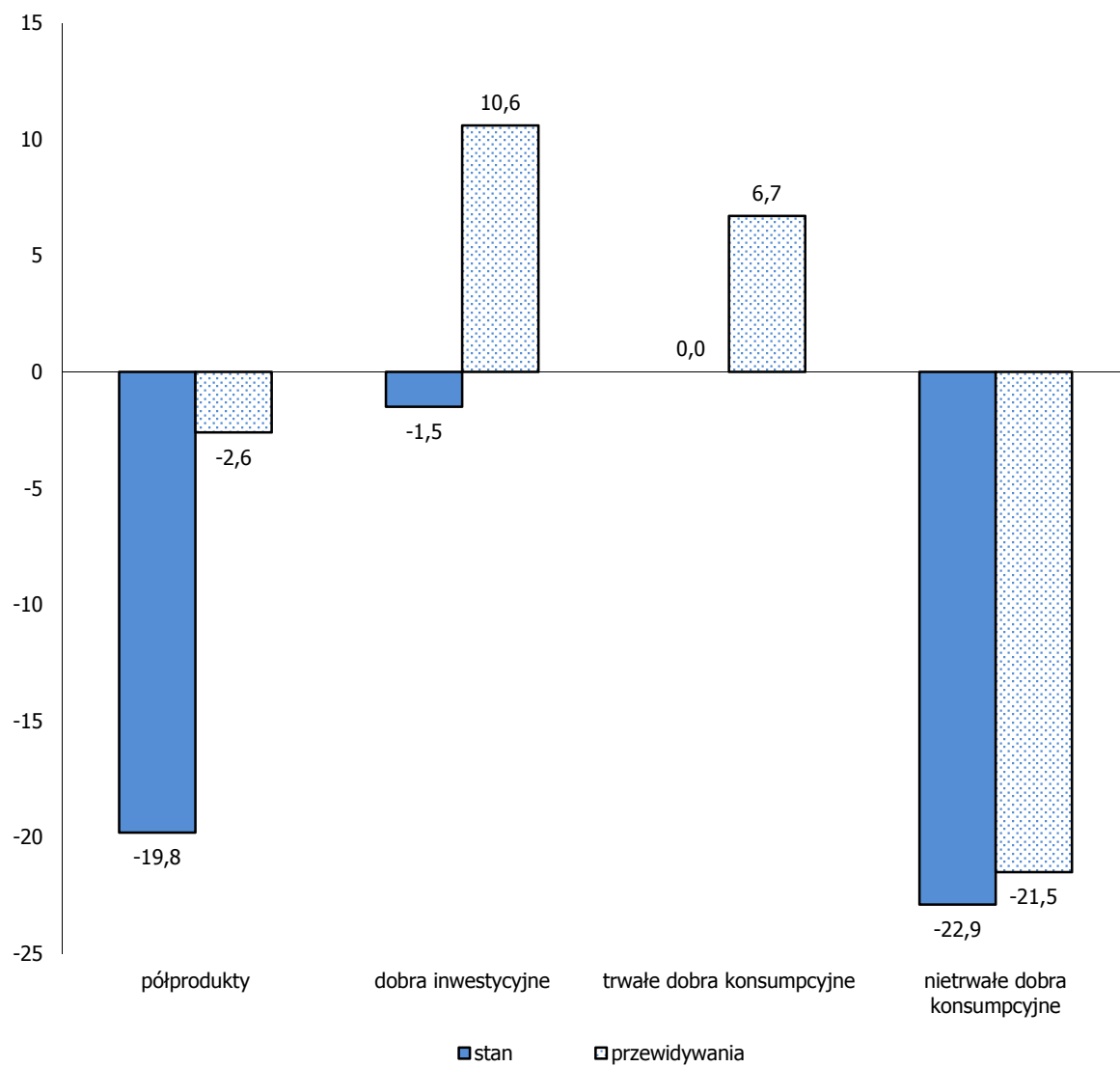
Zamówienia eksportowe - stan
składowe salda w %

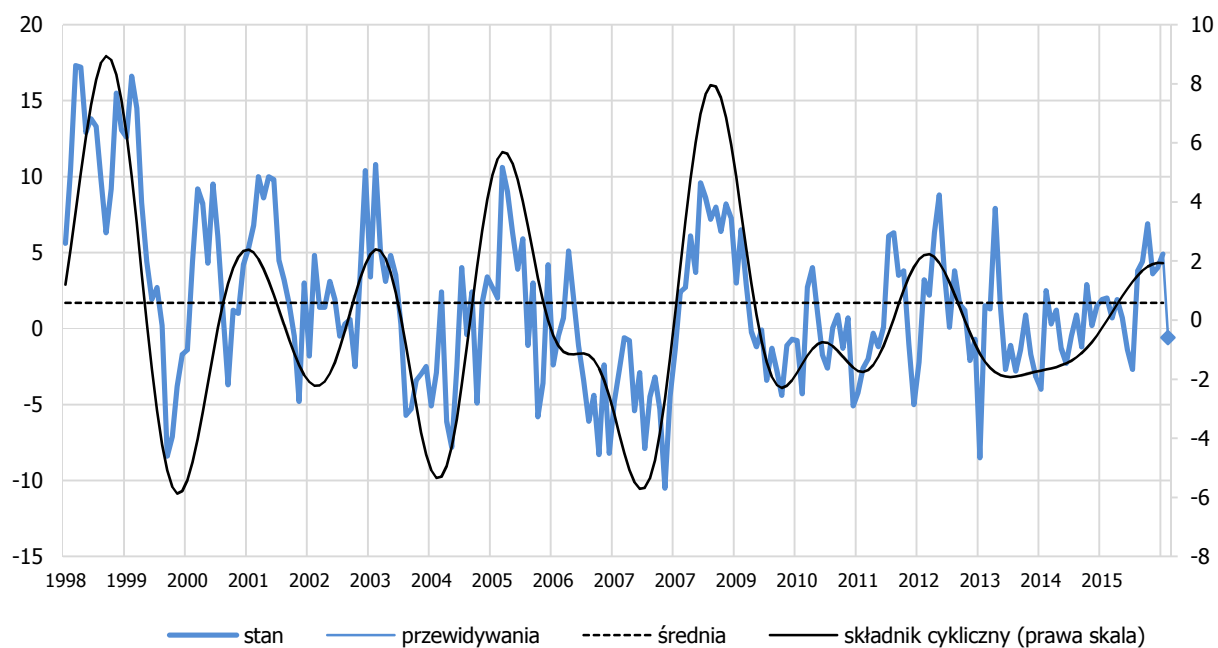
Zamówienia eksportowe - stan
wg sektorów własności

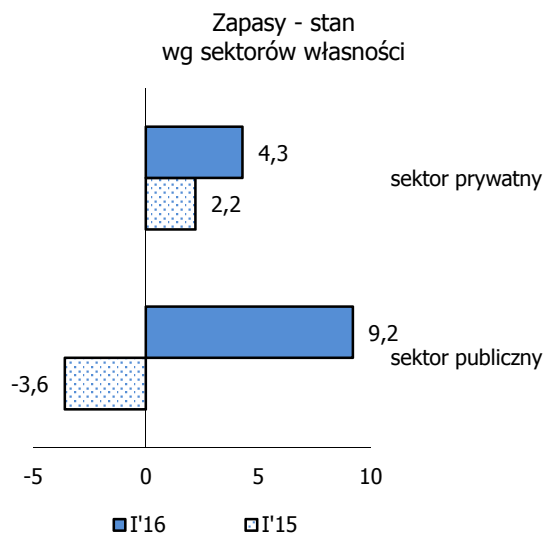
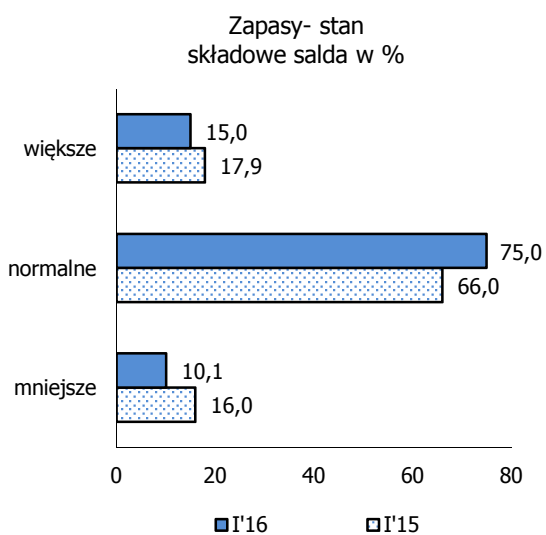
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

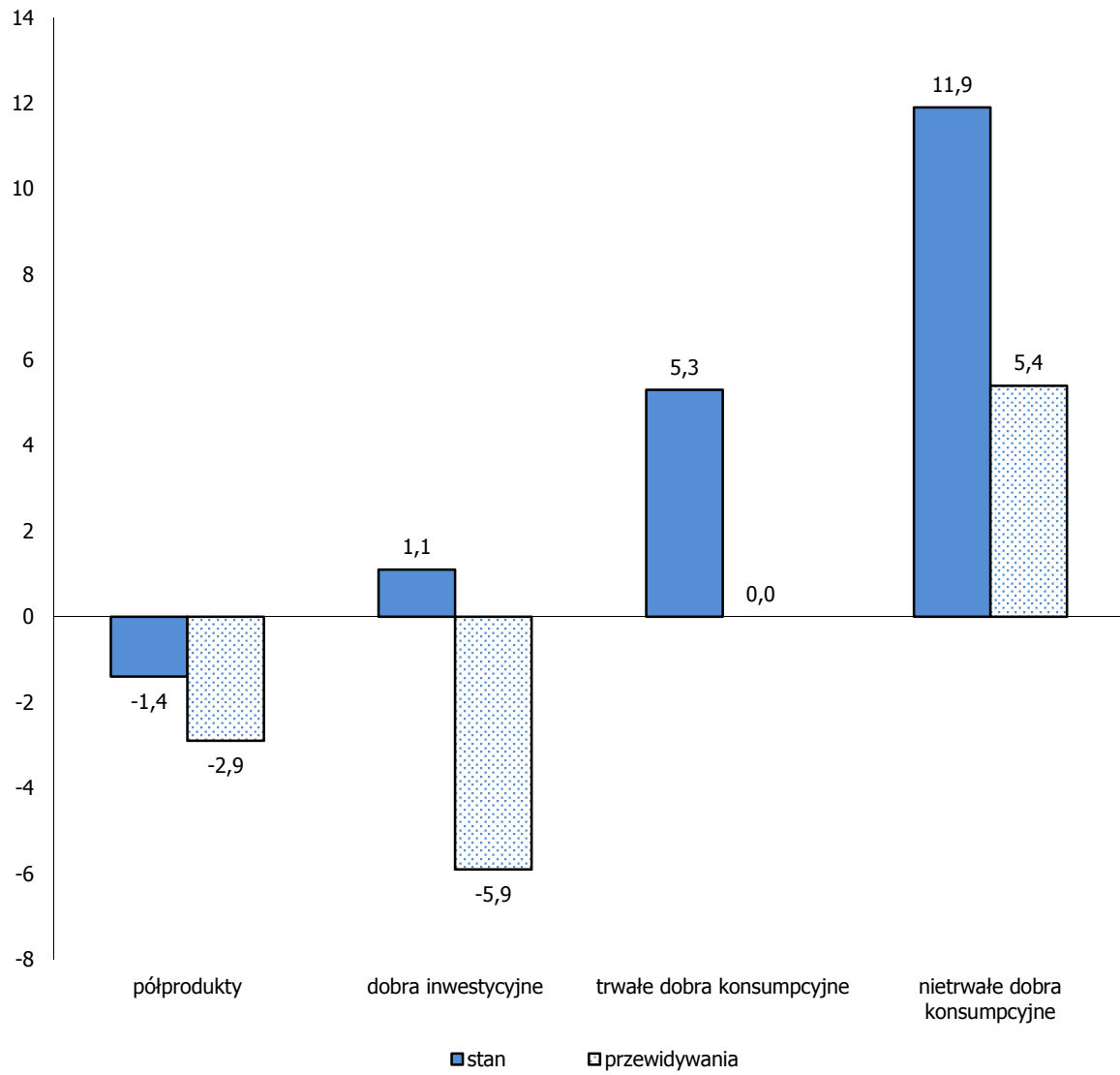
4) Zapasy

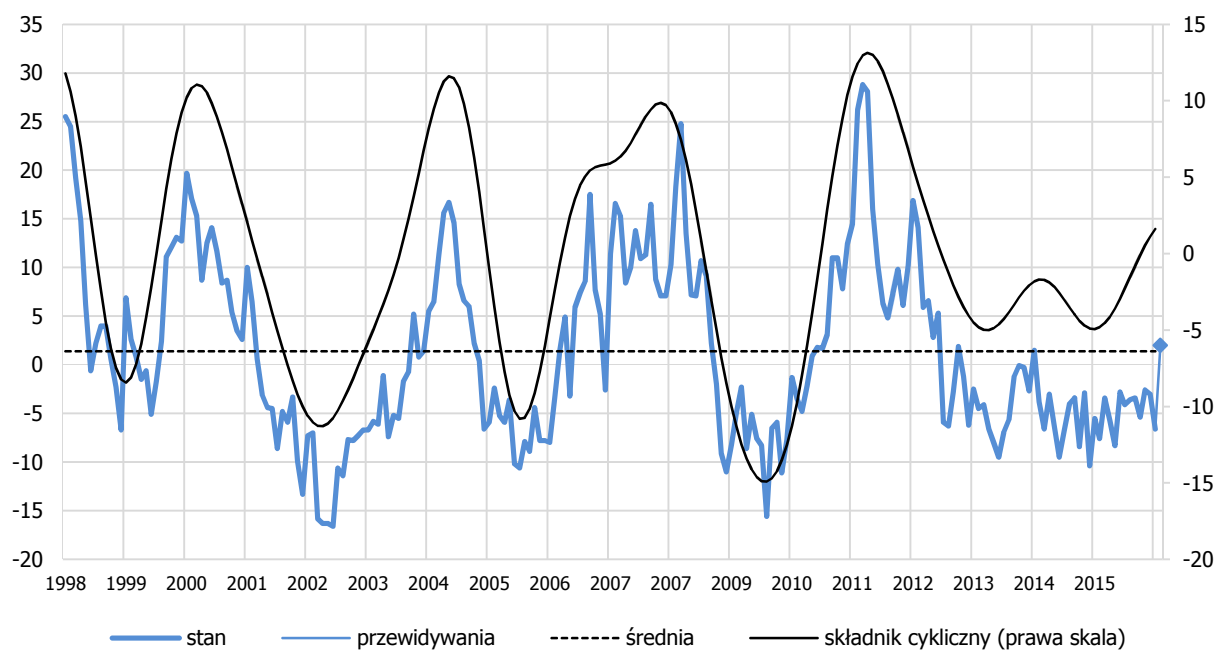
zapasy	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16	następne 3-4 mies.
stan	4,4	6,9	3,6	4,0	4,9	
przewidywania						-0,6

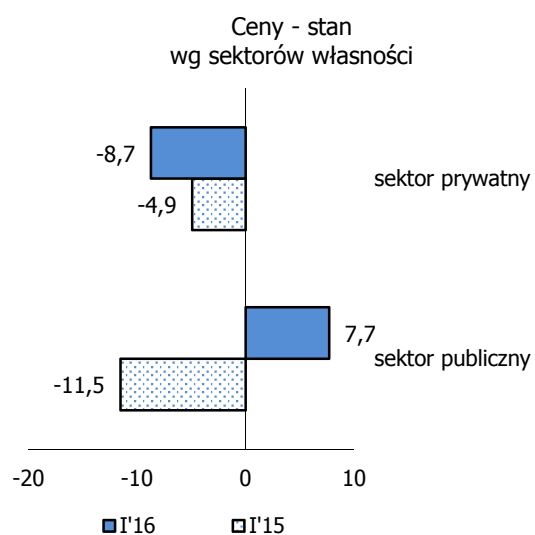
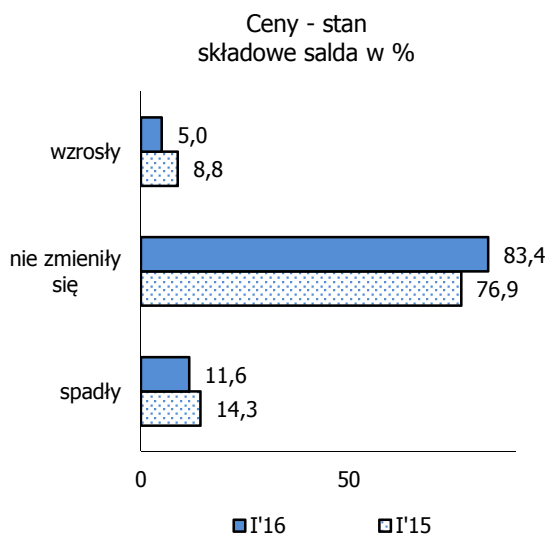
Zapasy wg głównych grup przemysłowych

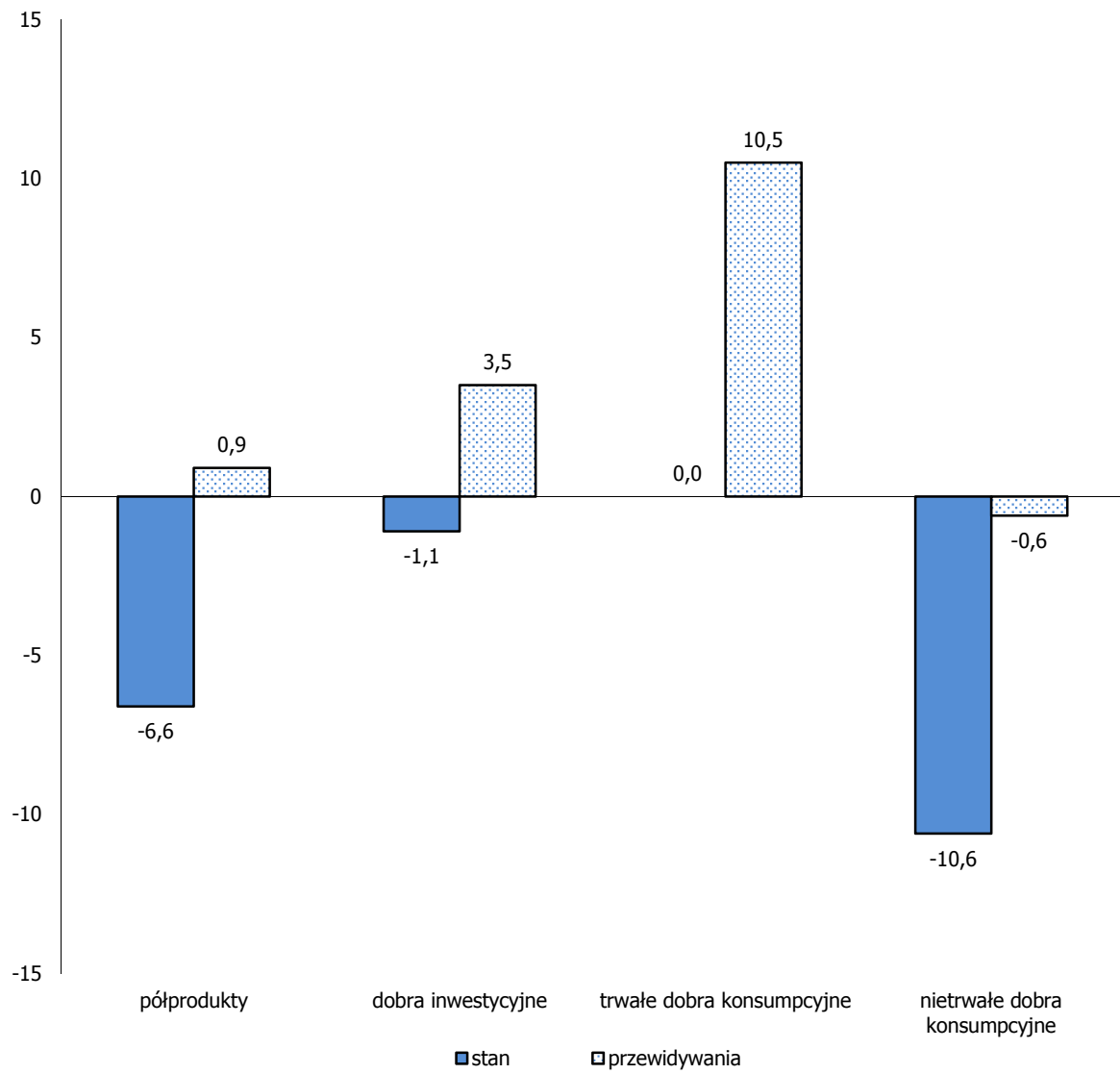
5) Ceny

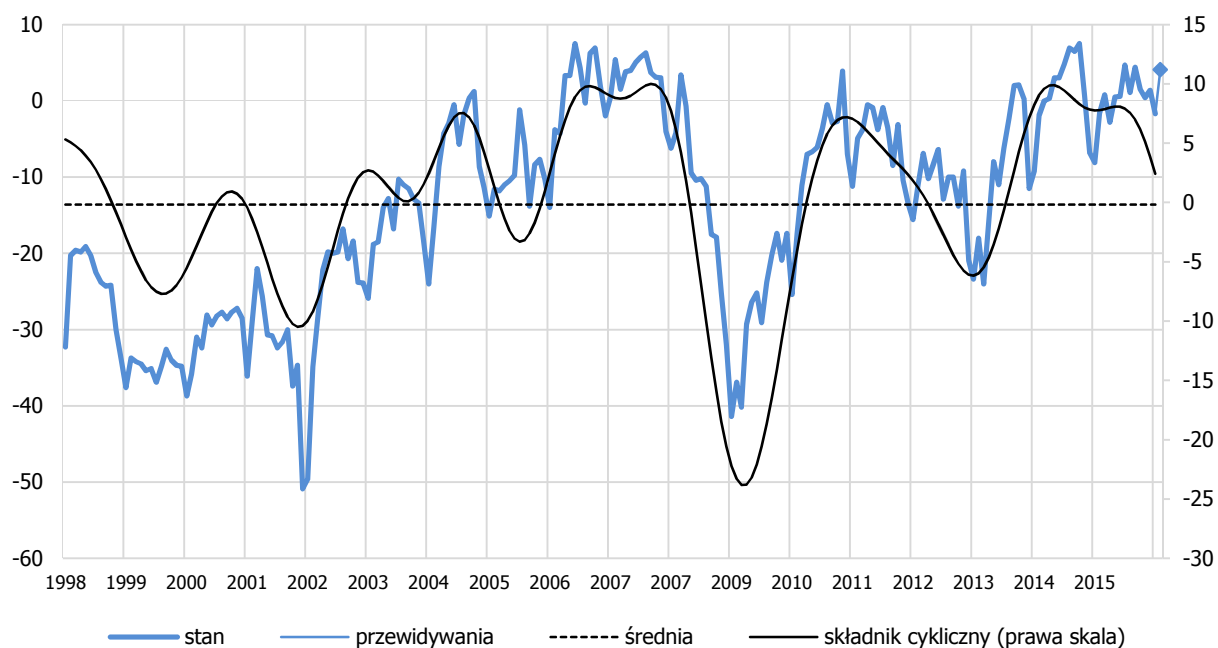
ceny	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16	następne 3-4 mies.
stan	-3,4	-5,4	-2,6	-3,0	-6,6	2,0
przewidywania						

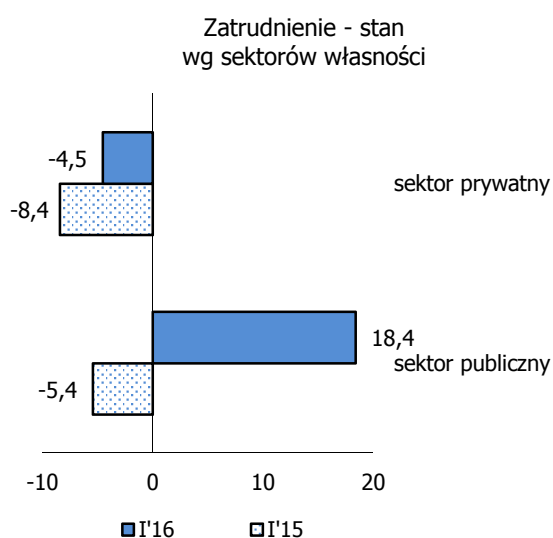
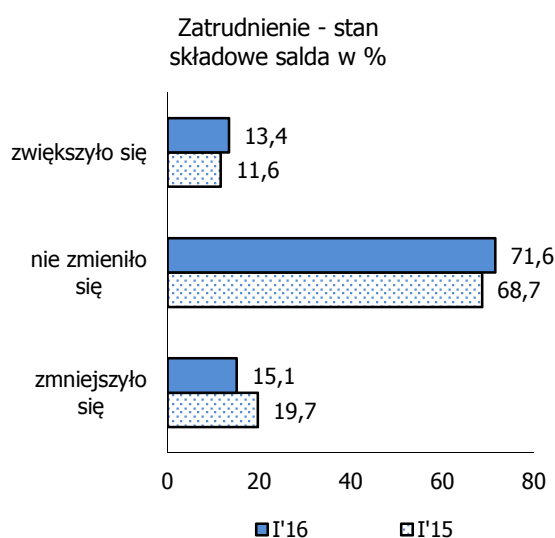
Ceny wg głównych grup przemysłowych

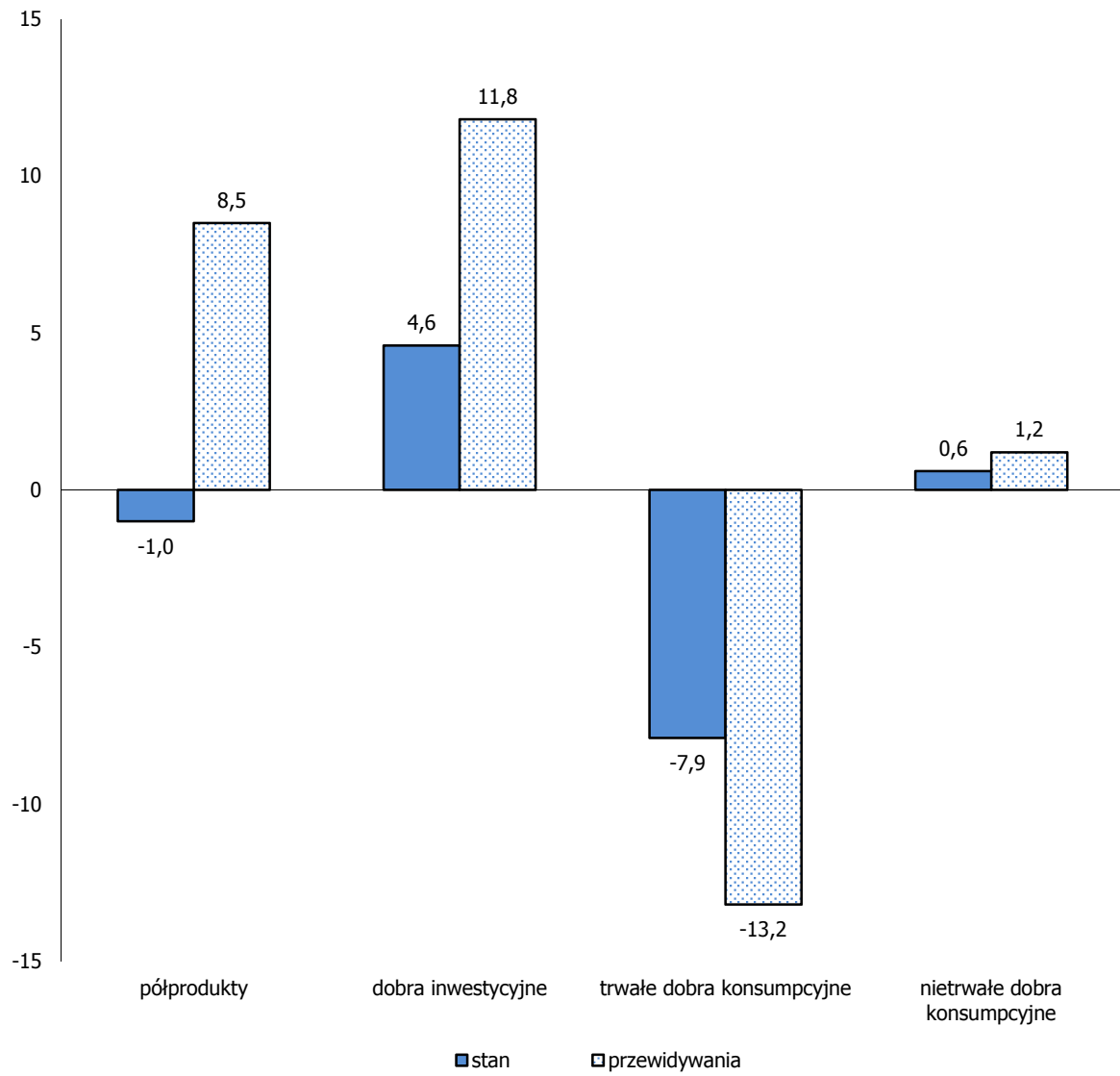
6) Zatrudnienie

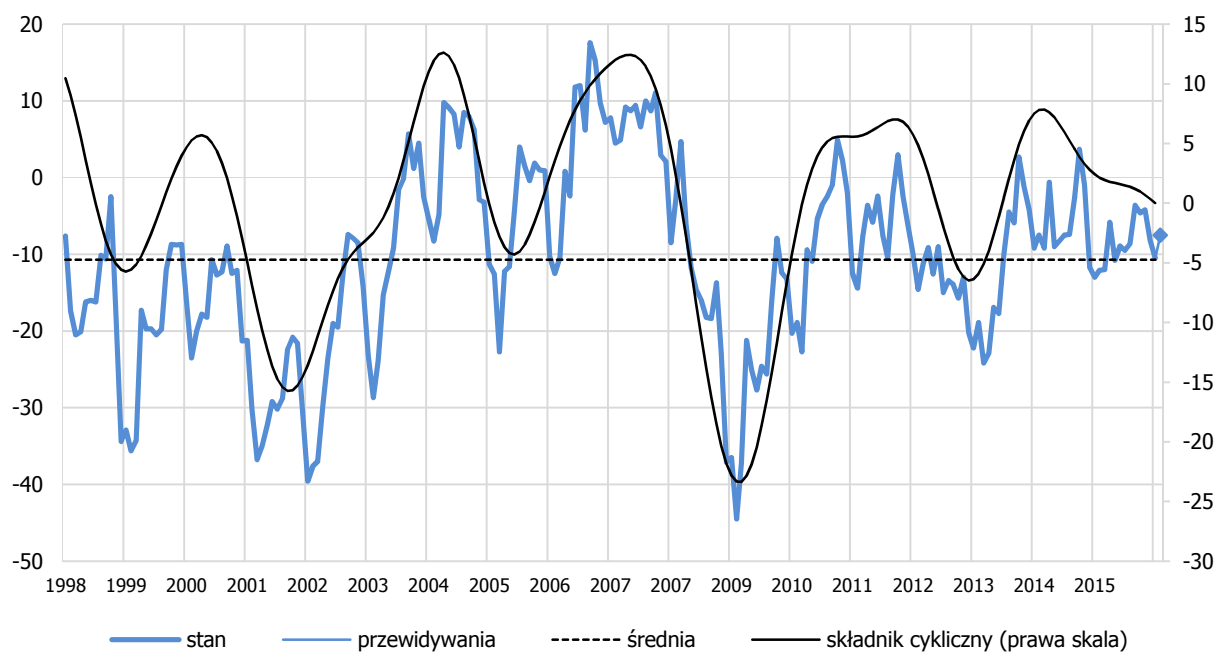
zatrudnienie	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16	następne 3-4 mies.
stan	4,4	1,5	0,4	1,4	-1,7	4,1
przewidywania						

Zatrudnienie wg głównych grup przemysłowych

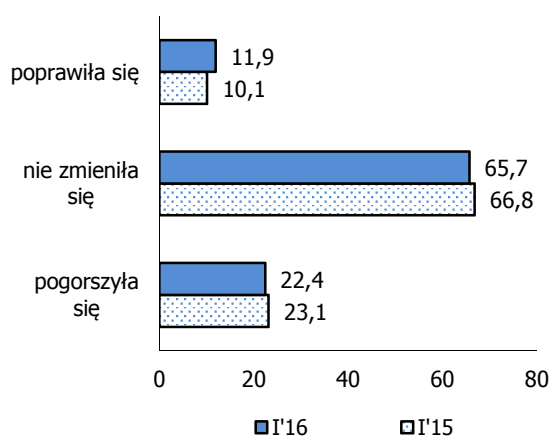

7) Sytuacja finansowa

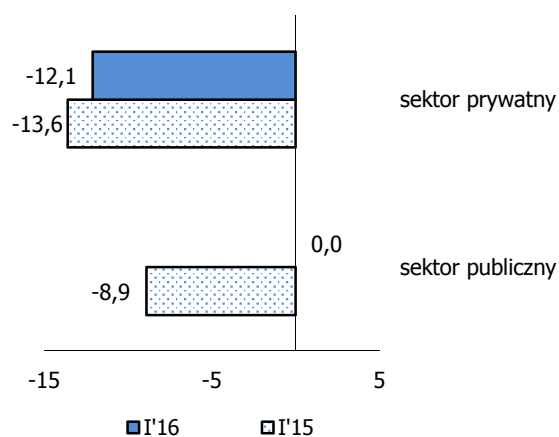

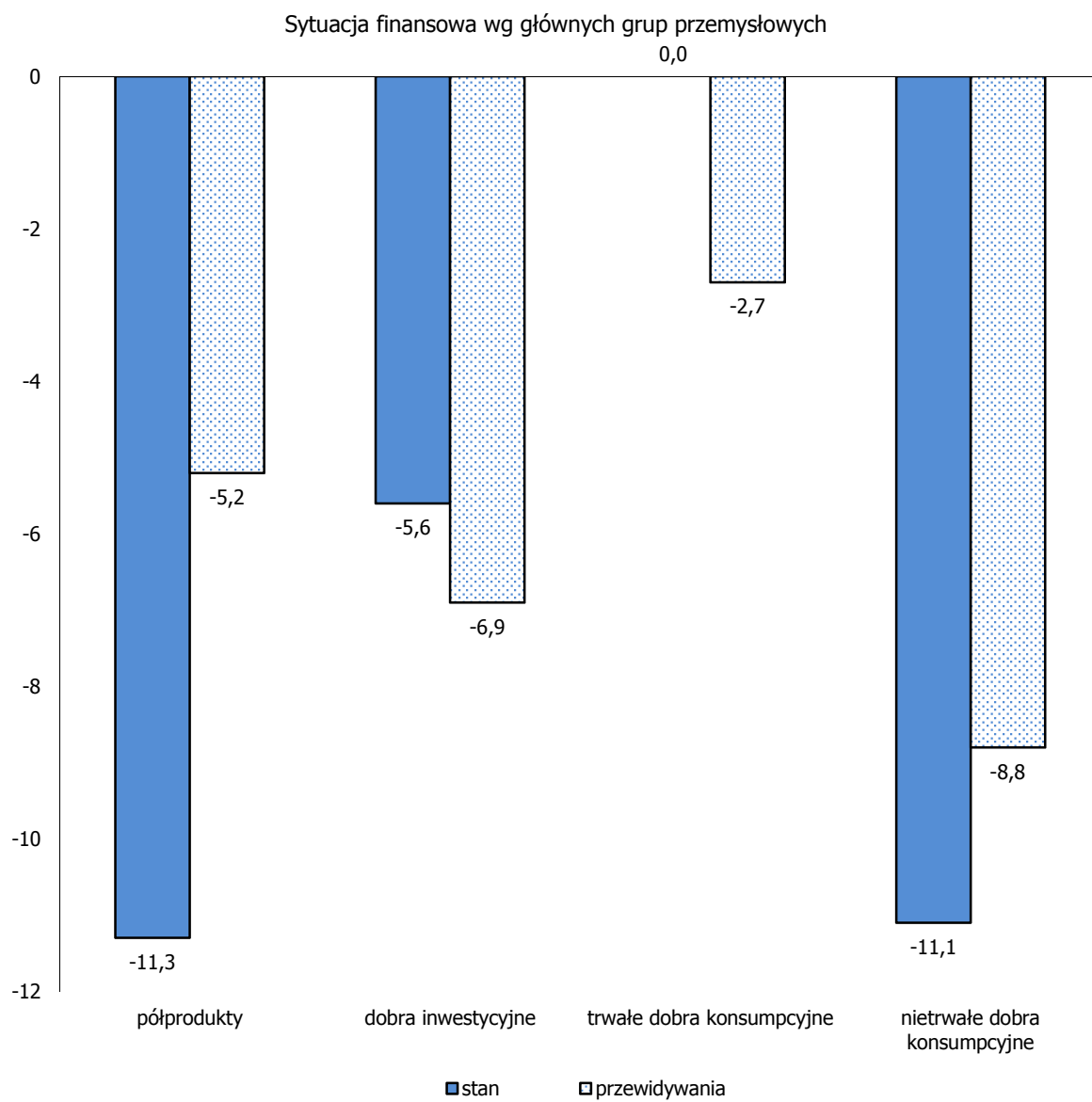
sytuacja finansowa	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16	następne 3-4 mies.
stan	-3,6	-4,6	-4,2	-8,2	-10,5	
przewidywania						-7,5

Sytuacja finansowa - stan
składowe salda w %

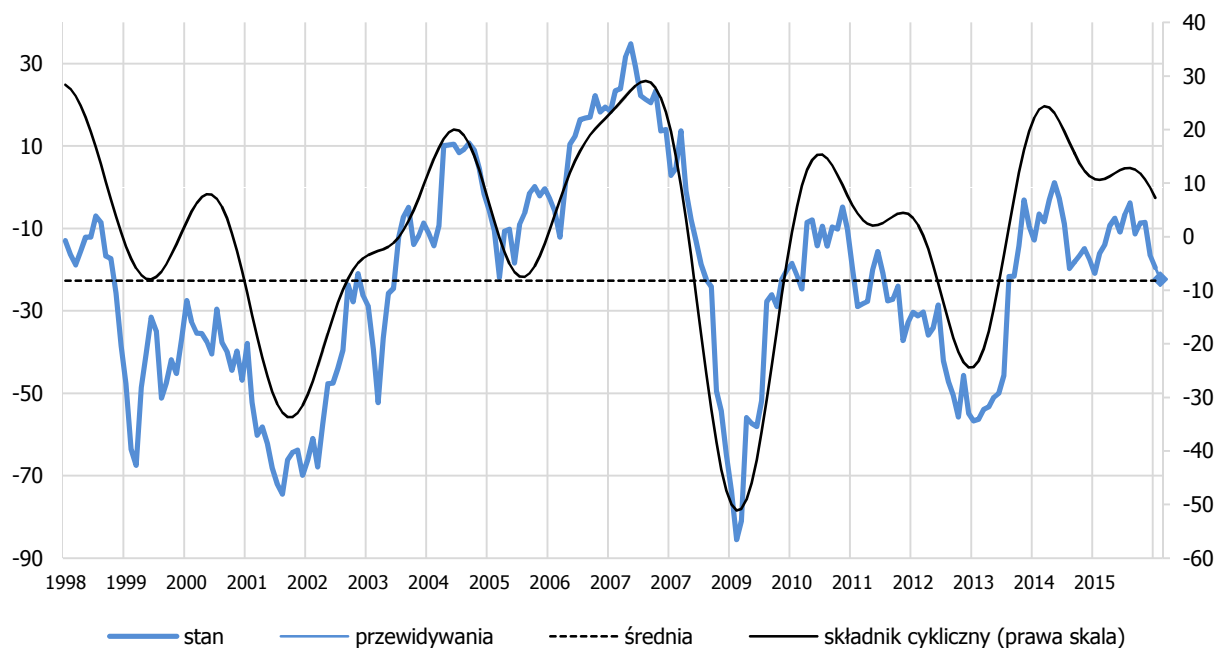

Sytuacja finansowa - stan
wg sektorów własności

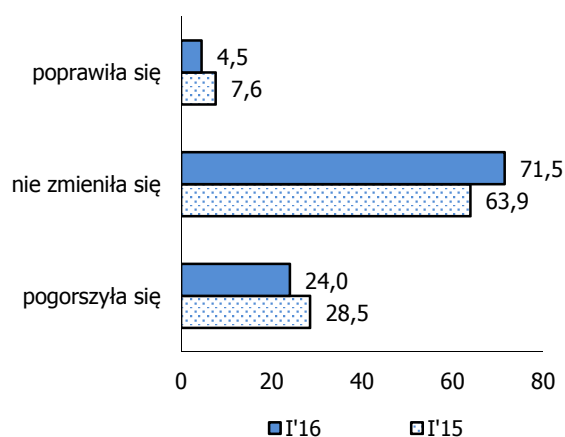

8) Ogólna sytuacja gospodarki

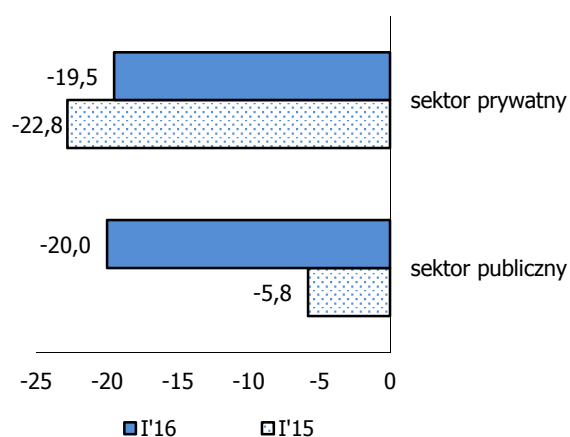

ogólna sytuacja gospodarki	IX'15	X'15	XI'15	XII'15	I'16	następne 3-4 mies.
stan	-11,3	-8,7	-8,5	-16,5	-19,5	
przewidywania						-22,3

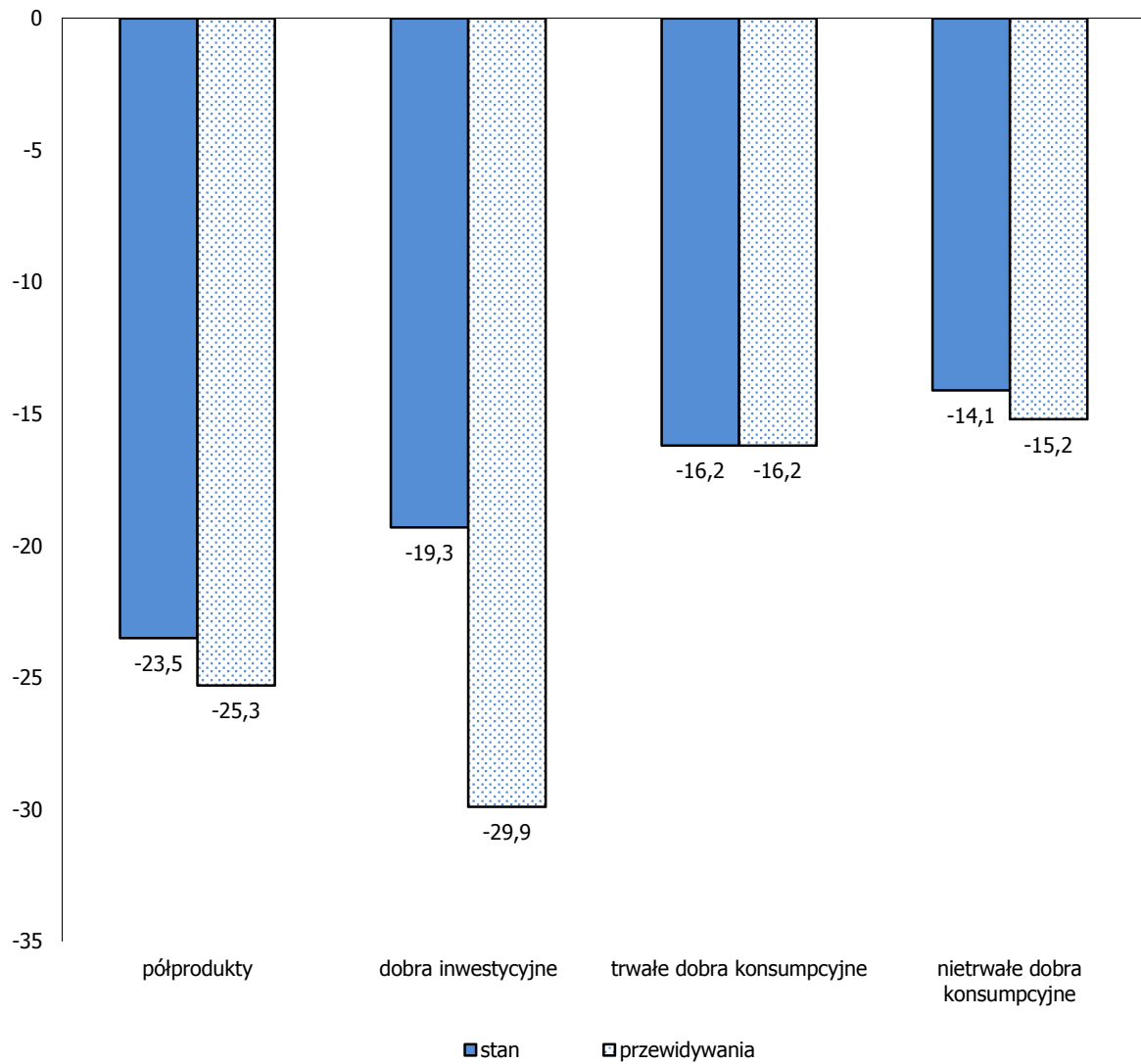
Ogólna sytuacja gospodarki - stan
składowe salda w %

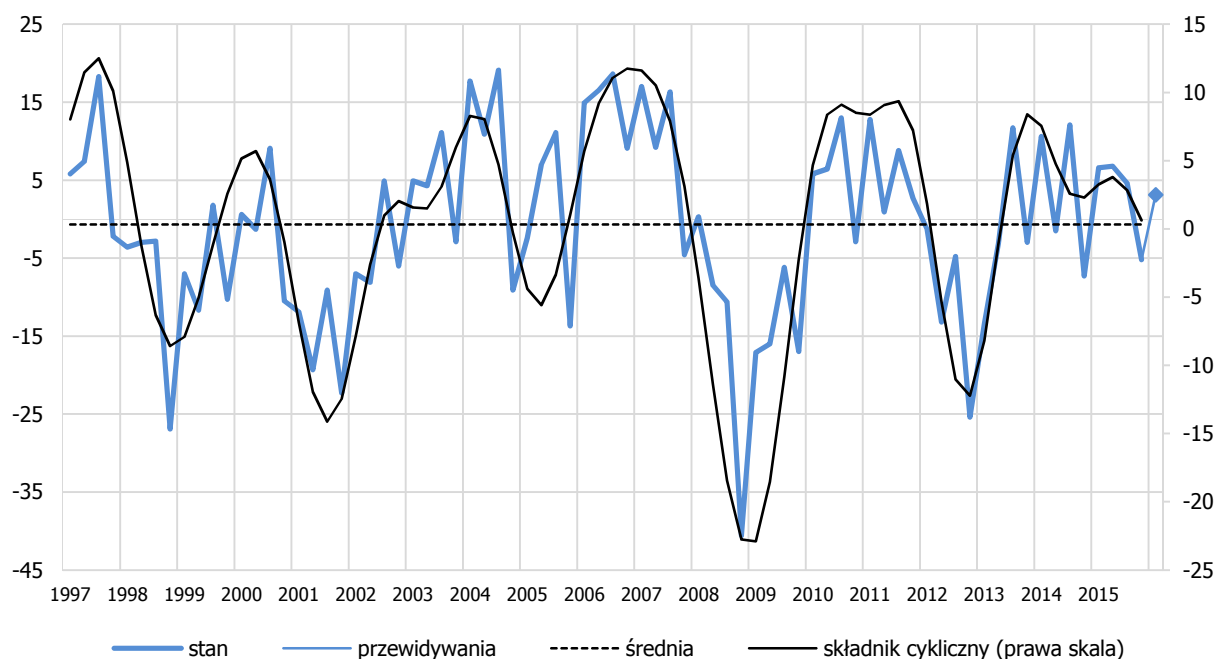
Ogólna sytuacja gospodarki - stan
wg sektorów własności

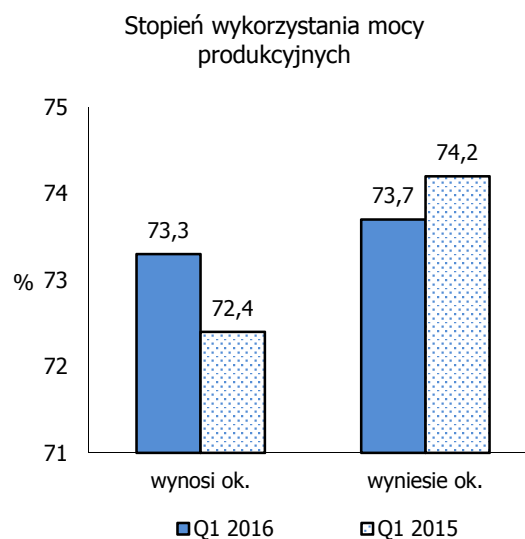
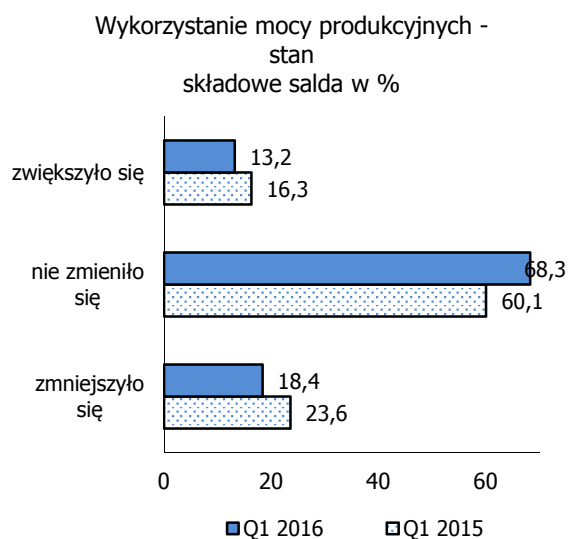
Sytuacja ogólna gospodarki wg głównych grup przemysłowych

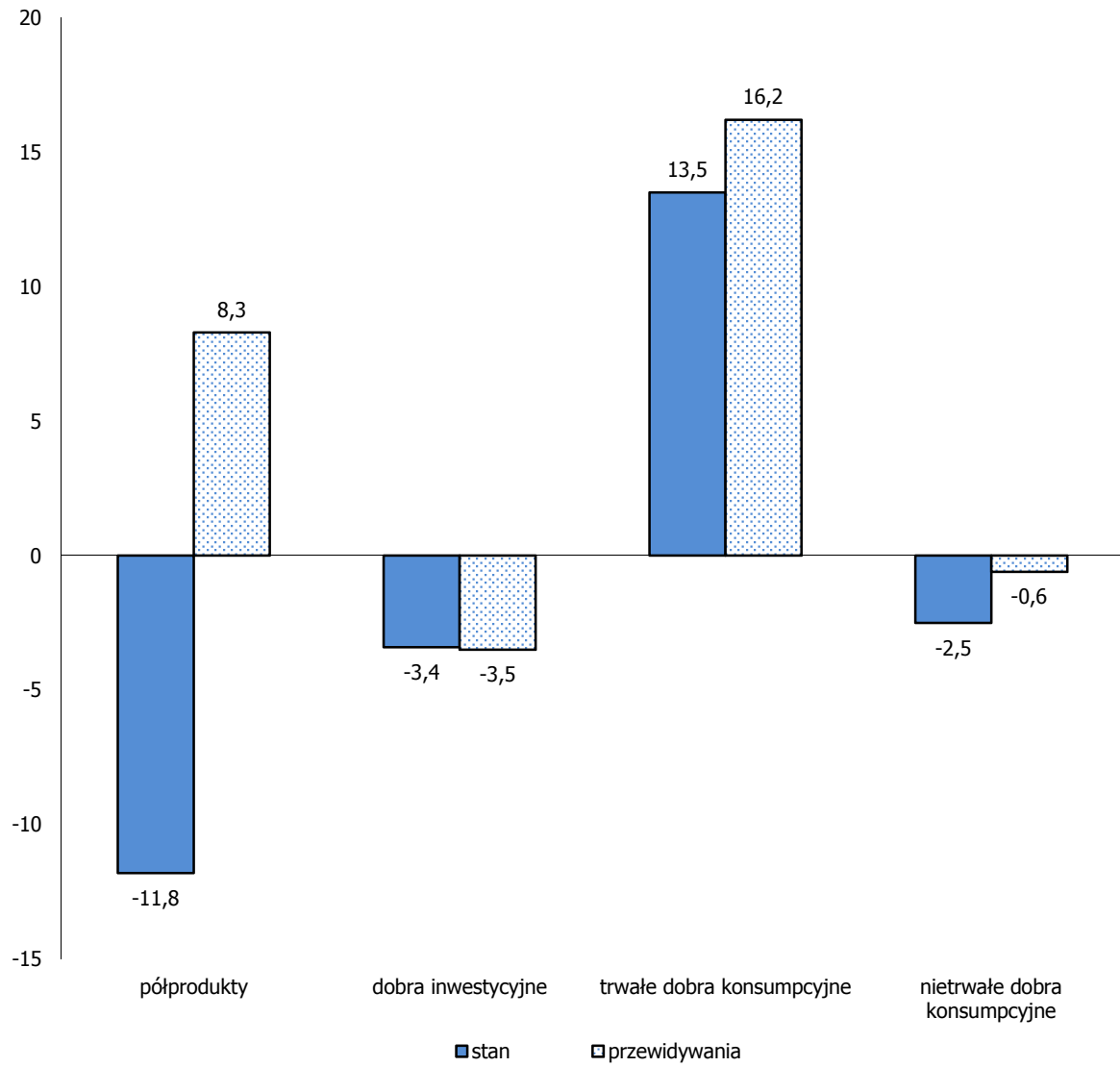
9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych

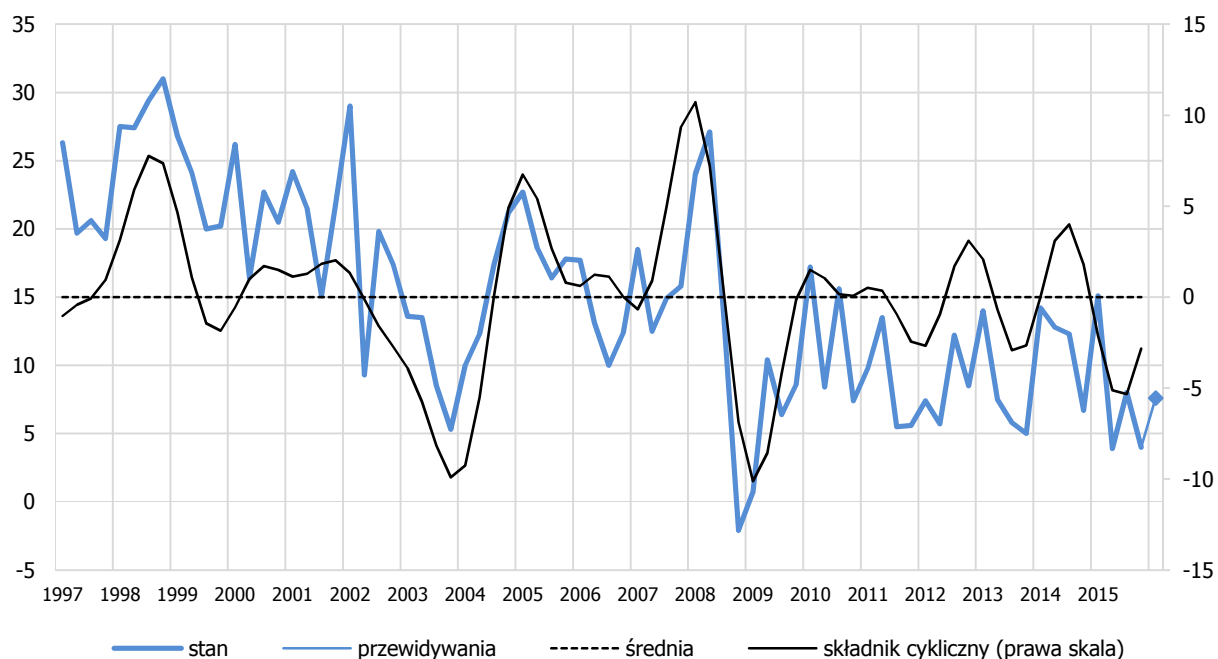
wykorzystanie mocy produkcyjnych	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	następne 3-4 mies.
stan	-7,3	6,6	6,8	4,6	-5,2	
przewidywania						3,1

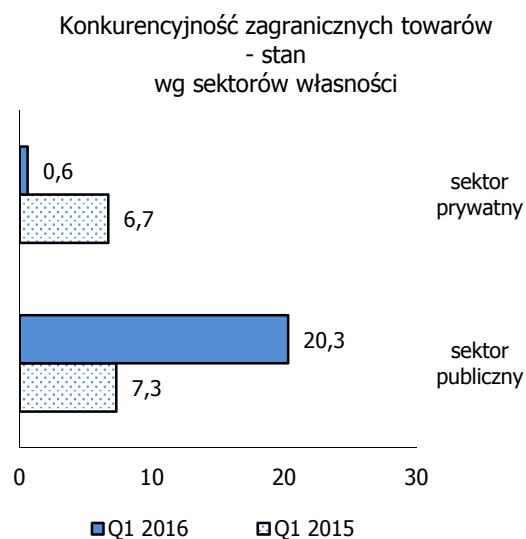
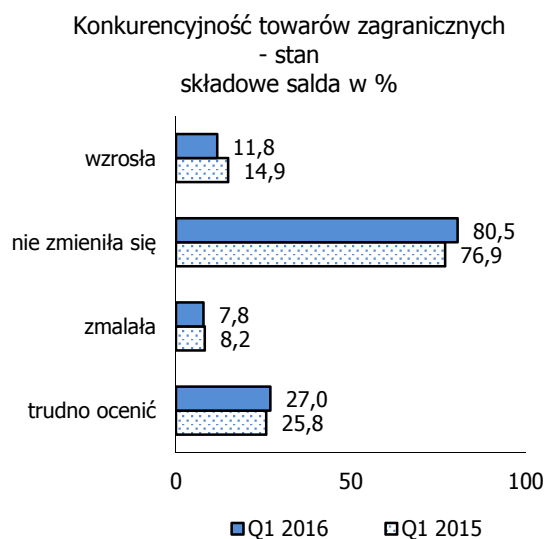
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg głównych grup przemysłowych

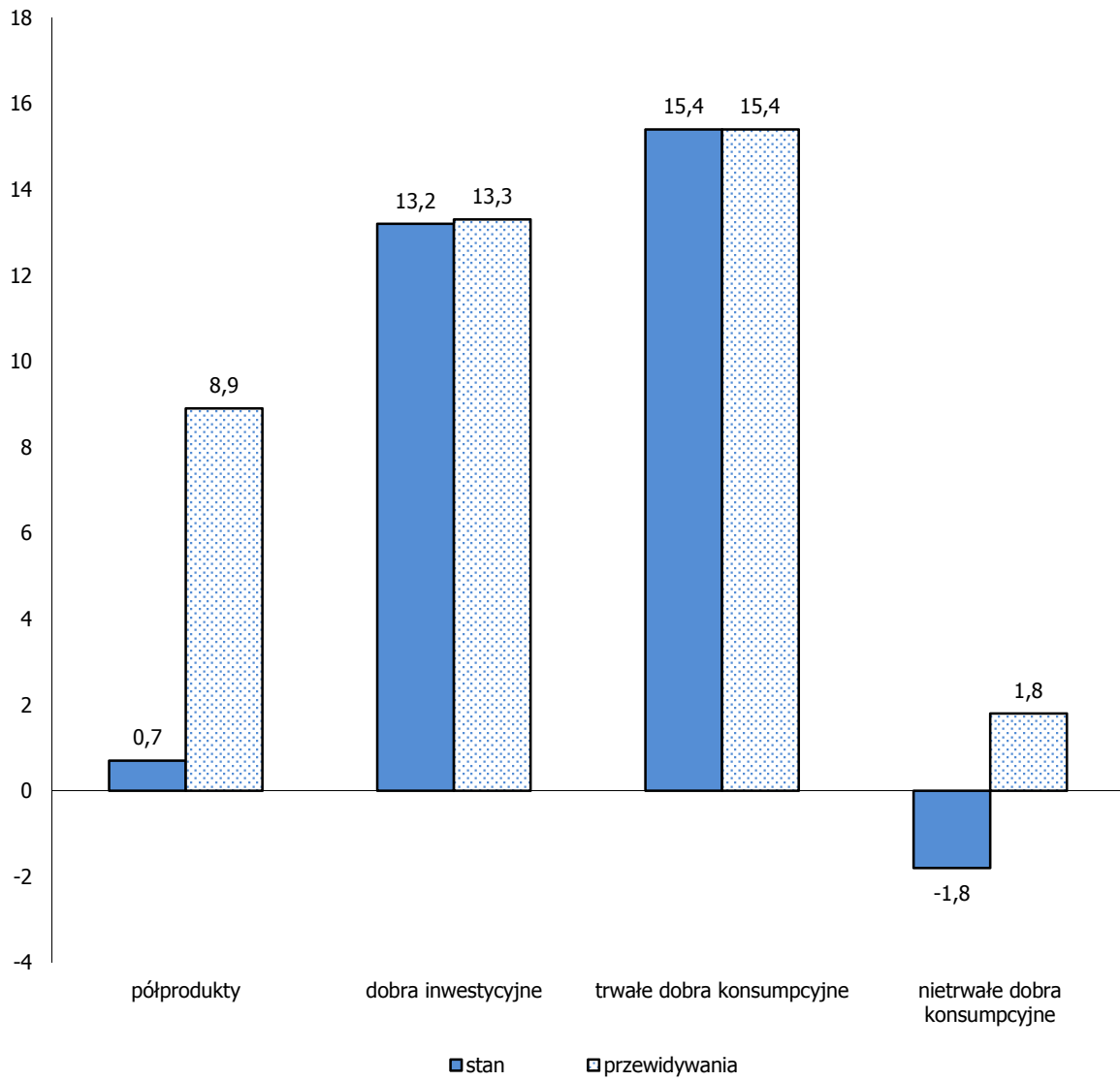
10) Konkurencyjność towarów zagranicznych

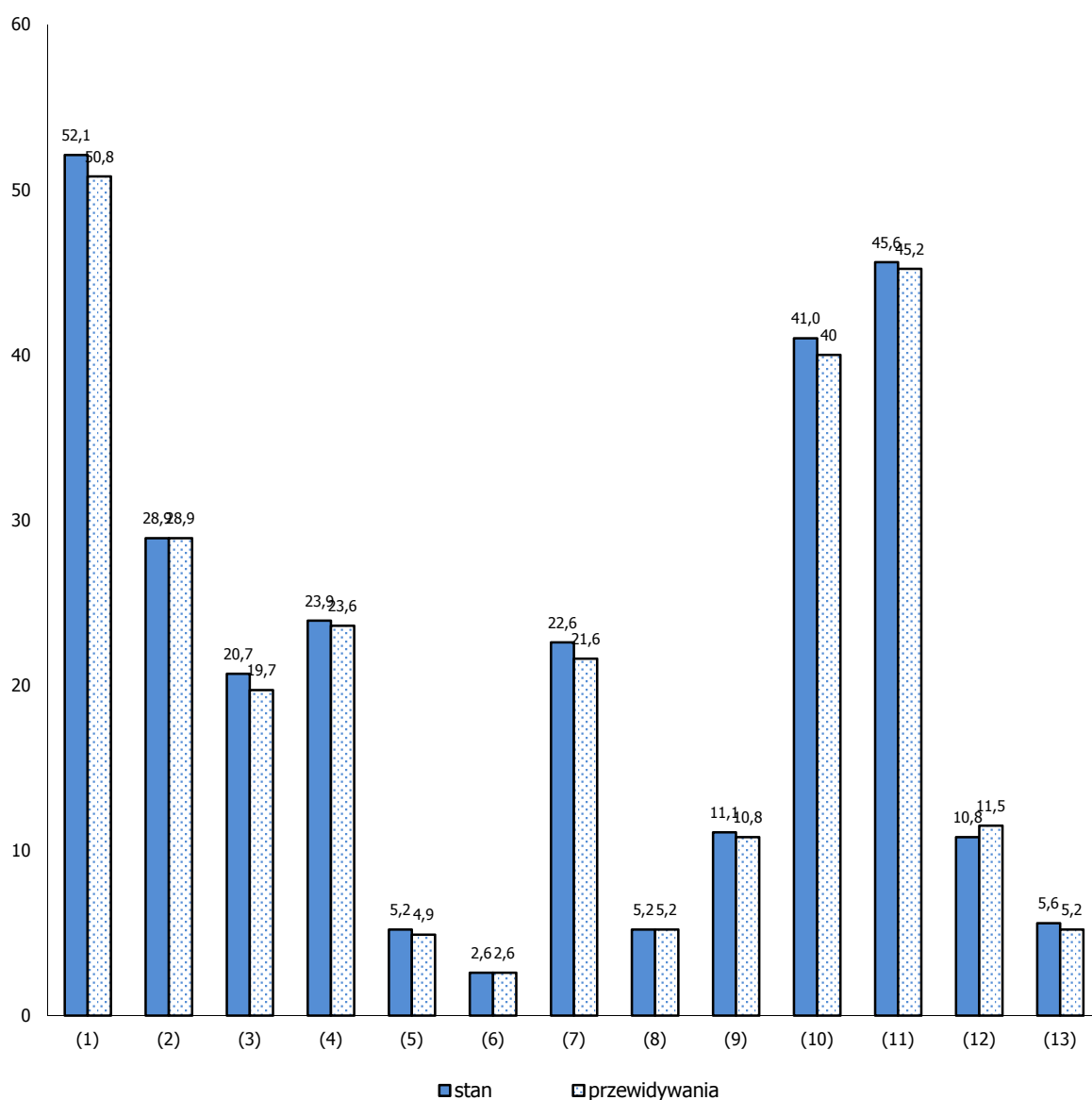
konkurencyjność towarów zagranicznych	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	następne 3-4 mies.
stan	6,7	15,1	3,9	8,0	4,0	
przewidywania						7,6

Konkurencyjność zagranicznych towarów wg głównych grup przemysłowych

11) Bariery działalności gospodarczej

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują

III. SUMMARY

After it had been on the decline for the last three months the industrial confidence indicator (ICI) increased by 5.7 points to -5.7 pts in January 2016. Now, it is 2.1 pts up from the respective 2015 year figure. The indicator calculated for private firms grew by 4.1 pts to -7.6 pts. It is higher than a year earlier by 1 point. The indicator calculated for public enterprises rose by 17 pts to +7.7 pts, the figure higher by 8.3 pts than the January 2015 one.

The industrial confidence indicator increased the highest for manufacture of consumer durables, the largest firms (employing more than 2000 persons) and the Świętokrzyskie Voivodeship. Business situation deteriorated the most for manufacture of capital goods and the Opolskie Voivodeship.

Despite of pessimistic expectations manufacturers made in December 2015 business situation in the industry improved. Although the majority of the balances are negative and continues falling, the decreases are lower. Firms are optimistic about the nearest future. The improvement might signal a seasonal recovery that usually comes up at the end of the first quarter. It is, however, hard to say this will happen indeed as external and internal threats to the industry still hold.